

KATOLIŠKI MISIJONI

SOVRAŽNIKOVA PETA KOLONA

GORNJA SLIKA nam kaže delavce in uradnike velike jezuitske misijske tiskarne v indijskem Rančiju. Sredi sedi poleg ravnatelja tiskarne nje podravnatelja p. Janez Ehrlich, o katerem in o tiskarni objavljamo tudi na naslednjih straneh dve sliki. — Misijonar Ehrlich je nečak "očeta slovenskega misijonstva" dr. Lamberta Ehrlicha. Ob misli na le-tega vélikega Slovenca-mučenika, ki se je toliko žrtvoval za naš narod in končno za njega rešitev prelil celo svojo kri, pa je ob vsej tej ljubezni in delu za lastni narod imel še toliko smisla in časa za misijone, da je vodil domala vslovensko misijsko akcijo v zaledju — nam stopa pred oči v toliko žalostnejši luči ona nerazumljiva ozkost nekaterih slovenskih katoličanov, celo izobraženih, ki se ponašajo s svojo nekatoliško miselnostjo, nastopajoč proti že itak nezmatnemu misijskemu sodelovanju naših rojakov izseljencev v sedanjih dneh, češ da se danes z delom in dajatvami za misijone prikrajšuje pomoč tako potrebnemu lastnemu narodu... Že v zadnji številki smo opozorili, kako usodna zmeta tiči v takem

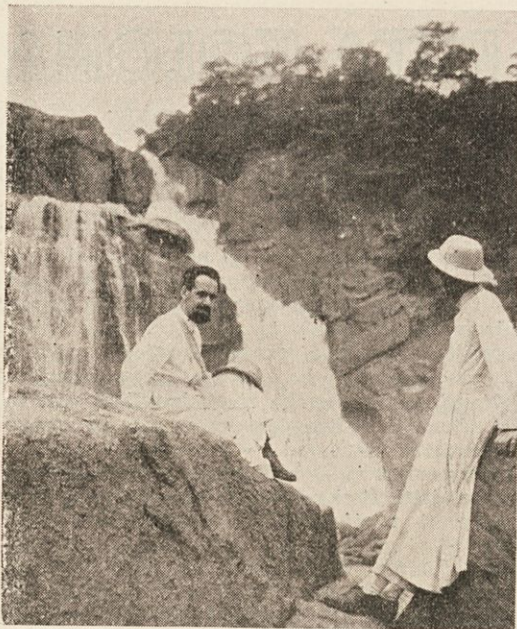
mišljenju, kako razdiralno utegne vplivati tako govorjenje in nasprotovanje, hromeč še tistih nekaj bornih delovnih sil, ki se v katolištvu trudijo za proclor Cerkve v svet — v najodločilnejšem času, ko gre za to, ali bo prodrla ona in prinéšla svetu mir Kristusov v kraljestvu Kristusovem ali pa bo prodrli Kremelj in zavladal nad svetom — tudi nad nami — s prokletstvom satanovim. Svetovni komunizem združuje sile za osvojitve cele Azije; osvojil je Kitajsko, osvaja Korejo, osvojil bo — vse, ako se ne bo vsaj v zadnjem trenutku zdrnil ves krščanski, zlasti katoliški svet in se združil v trdem delu za prodor in zmago krščanstva vsepovsod — predvsem v Aziji, v katere rokah je — bodočnost. Krščanstvo moramo živiti, Cerkev moramo graditi tam, kjer je še ni, misijsko moramo delati — vsi, tudi Slovenci, vsekdar, tudi danes, in še posebno danes, za vsako ceno, tudi za ceno lastnega življenja! Klod od katoličanov še danes nasprotuje misijskemu delu, je hote ali nehote sovražnikova peta kolona med nami katoličani in v človeštvu sploh!

PAPESŠKE SMERNICE

Nadaljujemo z razpravo iz zadnje številke.

V zvezi z akomodacijo je vprašanje vzgoje **8. DOMAČE DUHOVŠČINE TER REDOVNIŠTVA IN DOMAČE HIERARHIJE SPLOH.** O tem so pa vsi trije papeži govorili in pisali:

Pij XI. pravi v *Rer. Eccl.* škofom: "Pred vsem vas opozorimo na to, kako važno je, da sprejemate za duhovnike domačine. Če tega ne boste delali z **VSEMI MOČMI**, mislimo, da bo vaša delo nepopolno, zlasti se pa bo v onih pokrajinah ustanovitev in utrditvev Cerkve še dalje zakasnila in zavlekla. Nato naravnost dobesedno navaja besede Benedikta XV. v "Maximum illud": "**BOLETI NAS MORA**, da imajo v nekaterih pokrajinah, ki so že pred mnogimi stoletji sprejele katoliško vero, še vedno domače duhovnike za manj vredne. Prav tako je še precej narodov, ki jih je že zgodaj razsvetlila evangeljska luč in so se iz barbarstva dvignili že na tako stopnjo omike, da imajo v vseh svetnih strokah odlično moše, ki pa, čeprav imajo že mnogo stoletij zveličavno moč evangelija in Cerkve, doslej še vendar niso mogli dati škofov, ki bi jih vlada'i, niti duhovnikov, ki bi rojake vodili s poukom." V obširnem razpravljanju nato Pij XI. navaja razloge, ki tako nujno terjajo delo za domačo hierarhijo. Ti razlogi so:

O. Ehrlich in o. Gabrič ob vodopadu

"**PRVI PISANI SPOMENIKI KRŠČANSKE STARODAVNOSTI** pričajo, da apostoli duhovnikov, ki so jih postavljali na čelo kateri koli novo nastali krščanski občini, niso pripeljali od drugod, ampak so jih izbrali in privzeli izmed domačinov." — "Ali ne bo že zato zelo koristno, prepustiti postaje domačim duhovnikom, naj jih varujejo in uspešnejše obdelujejo, da se boste mogli vi vsak dan hitreje pomikati k drugim narodom." — "Da, celo širjenju **KRISTUSOVEGA KRALJESTVA** bodo ti duhovniki kar največ pomagali." — "Kajti domač duhovnik se po rojstvu, naravi, mišljenju in teženju strinja s svojimi rojaki, je čudovito sposoben vcepiti jim vero v srce." — "Često se zgodi, da lahko pride tja, kamor tuji duhovnik ne sme stopiti." — "**TUJI MISIJONARJI**, ki jeziki že le nekoliko znajo, včasih tako **TEŽKO IZRAŽAJO SVOJE MISLI**, da se učinek njih oznanjevanja zelo slabi." — "Recimo, da morajo **TUJI MISIJONARJI KAKE DOLOČENE NARODNOSTI ODITI**." — "Ali pa, da se domačini hočejo osamosvojiti in zato **IZGANJAJO** uradnike, vojsko in **MISIJONARJE** tiste tuje države, ki so ji podložni, in da morejo to doseči **LE S SILO**." — "Danes potrebuje **MNOGO DUHOVNIKOV TUDI EVROPA SAMA**. Potrebuje jih tembolj, čim važnejše je, da se ločeni bratje z božjo pomočjo **VRNEJO K EDINOSTI IN SE NEKATOLIČANI REŠIJO SVOJIH ZMOT**." Navajanje in razlaganje teh razlogov za domačo duhovščino zaključuje Pij XI. s sledečo tezo in naročilom misijonskim škofom: "**V vaših pokrajinah MORA BITI NA RAZPOLAGO TOLIKO DOMAČIH DUHOVNIKOV, DA BODO BREZ OZIRA NA TUJE MISIJONARJE SAMI ZASE DOVOLJ SPOSOBNI, ŠIRITI MEJE SV. CERKVE IN VODITI VERSKE OBČINE SVOJEGA LJUDSTVA**."

9. Nato govori okrožnica

O VZGOJI DOMAČEGA DUHOVNIŠTVA PO DOMAČIH MISIJONSKIH SEMENIŠČIH,

dalje o napredovanju domače duhovščine v cerkveni službi in o **DOMAČEM REDOVNIŠTVU** obojega spola, zlasti še o uvajanju bogomiselnih redov. Preveč bi bilo, če bi tudi o vsem tem navajali citate, polne bogatih misli in dragocenih navodil.

ZA GRADNJO CERKVE

Domačemu kleru in redovništvu naj stoji ob strani pomoč KATEHISTOV, o katerih tudi govori okrožnica. "Te si izberite iz Evropecev ali pa še bolje izmed domačinov." Ko omenja papež tu Evropece, verjetno misli na tzv. LAIČNE MISIJONARJE, laike, ki se ne le za katehistično, ampak tudi za raznovrstno drugo delo dajo na razpolago misijonu iz hotenja, doprinesiti svoj delež h gradbi Cerkev n. pr. kot zdravniki, profesorji, agronomi, itd. Med katehiste domačine je treba šteti mnoge SKUPINE K. A. V MISIJONIH, ki so je Pij XI. v več nagovorih naročal in je res ustanovljeno že na vseh misijonskih deželah, bolj ali manj ustrezno zamisli Pija XI.

Metoda uvajanja domače duhovščine in redovništva v misijonsko delo in celo njega vodstvo sta Benedikt XV. in Pij XI. tako poudarjala in s tako odločnostjo naročala, da je zdaj že od vsepovsod sprejeta in aplicirana. Pij XI. in Pij XII. sta sama posvetila mnogo škofov. Pij XII. pa je dal kitajskemu narodu celo kardinala Tiena.

10. DELO MED IZOBRAŽENCI

Ker mora Cerkev zajeti vse kulturno delovanje posameznih narodov, je Pij XI. naročil, naj se misijoni posebno zavzamejo za IZOBRAŽENCE kot nosilce in posredovalce narodne kulture in zato vplivne činitelje. "Na tem mestu vas pozivamo, da upošteвате vodilne može in njih družine... Pred očmi moramo imeti stavke sv. Pavla: "Modrim in neukim sem dolžnik" (Rimlj. 1, 14). Poleg tega pa vemo iz izkušnje, da nižji izmed ljudstva lahko sledijo, če najuglednejši v državi sprejmejo Kristusovo vero." Zato je Pij XI. tako podpiral misijonsko delo med izobraženci. Ko je bil ogrožen obstoj tokiškega katoliškega vseučilišča, je on dejal: "Vseučilišče mora biti!" Pospeševal je razne ZNANSTVENE IN KULTURNE USTANOVE v misijonskih središčih. Tako je danes veliko število misijonarjev zaposlenih samo z raziskovanjem kulturne zgodovine poameznih narodov, s poučevanjem sodobnega kulturnega življenja, zlasti modroslovja. S tem v zvezi je Pij XI. zlasti pospeševal domačo umetnost.

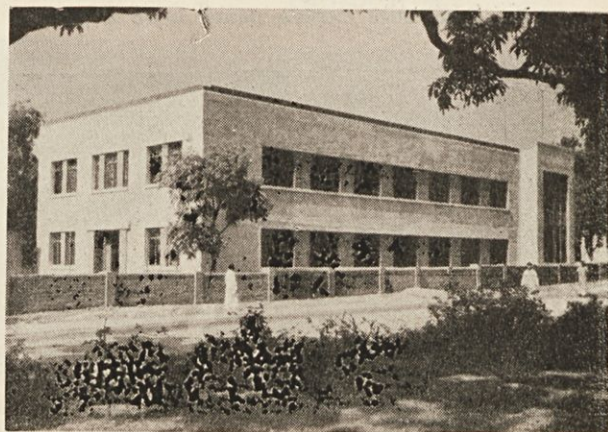
11. ŠOLSTVO, KARITAS, MOLITEV

Seveda pa ob priporočanju in navajanju sodobnih metod papeži ne pozabljajo povdarjati

prav tako velike važnosti še drugih pojavov misijonskega dela. Mislimo predvsem na ŠOLSTVO, KARITAS, MOLITEV. Ko papeži opozarjajo na važnost teh pojavov, kličejo v spomin, da je tudi sam Gospod Jezus Kristus to delal: učil, dobrote delil in molil. Tudi Cerkev v svojem delovanju tako že v utrjenih katoliških deželah kot v misijonih, ne bo smela nikdar opustiti šolskega in karitativnega dela, ker to je bistveni del njenega poslanstva, ne le neko sredstvo za približevanje ljudstvu. Kot Kristus tudi ona deli dobrote za duha in telo s šolstvom in karitativnostjo; z molitvijo pa v imenu Kristusovem Boga hvali in časti, mu zadoščuje, ga prosi. Brez tega trojnega udejstvovanja bi bila pojava Cerkev v misijonih bistveno nepopolna. Seveda pa šolstvo, karitativno in molitveno življenje v misijonih predstavlja tudi nepogreljivo sredstvo za gradnjo Cerkev. Cerkev s šolstvom vzgaja in uči krščanskega življenja, s karitativnim delom ustvarja primerne gnotne pogoje zanj. z molitvijo pa na vse to milost rosi in tako z vsem tem pomaga nekristjancem k vstopu v Cerkev, že spreobrnjenim pa k lepemu krščanskemu življenju. To trojno sredstvo je danes še prav tako potrebno, kot pred sto leti, saj v marsikaterih deželah kulturne dobrine še niso prodrle v najširše plasti naroda, saj so mnogokje življenjske prilike misijonskih narodov zelo slabe, saj je večina misijonov še v prvi začetni, milosti tako potrebni dobi.

12. TEMELJITA ORGANIZACIJA DELA

Značilna poteza sodobnega misijonstva, na katero papeži tudi opozarjajo z besedami in

Jezuitska tiskarna v Rančiju

dejanji, je čim bolj popolna oblika ORGANIZACIJE MISIJSKEGA DELA, ki naj ima zlasti tri elemente: istočasna akcija po vsem misijonskem svetu, s čim večjo delitvijo dela, pod enotnim vodstvom.

Okrožnica Rer. Eccl. naroča misijonskim predstojnikom: "Vaša skrb naj bo, misijonarje tako porazdeliti, da NOBEN DEL POKRAJINE NE BO OSTAL BREZ OZNANJEVANJA EVANGELIJA. Zato pojdite dalje po postajah, naseljujte misijonarje na domačem kraju kakor v središču in okoli tega kraja naj stojijo povsod manjše postaje..." In Benedikt XV. piše že preje v Maximum illud: "Da bo pogane oznanjevanje blagovesti tem hitreje doseženo, bo zelo koristno ustanovljati nove misijonske postaje in postojanke, ki bodo nekoč središče novih vikariatov in prefektur, v katere se bo v ugodnem času misijon razdelil."

"Pokličite si sodelovalce pri širjenju krščanske vere, poučevanju mladine in pri drugih podobnih opravilih, PRIVZEMITE SI REDOVNIKOV IN MISIJONARJEV, ki niso iz vašega reda..." — "Kadarkoli se nam bo za širjenje sv. Cerkve zdelo potrebno ali koristno, bomo misijonske pokrajine ene družbe izročili drugi, jih zopet in zopet delili ter nove prefektore in vikariate poverili drugim družbam ali domačim duhovnikom." (Rer. Eccl.)

Resnično, danes je pač že prišel čas, da postane Cerkev ne samo načelno, ampak tudi dejansko katoliška, vesoljna, univerzalna, kar zlasti povdarja Pij XII. Danes ni več razloga, zakaj ne bi postajali deležni sadov Kristusovega Odrešenja vsi narodi po vsej zemlji, ko so bili vendar vsi istočasno odrešeni. Danes gredo misijonarji prav tako lahko graditi Cerkev na Oceanske otoke kot v bližnjo Afriko. Zato hoče Cerkev danes hitro dejansko

Sestre domačinke v bengalskem Khariju, v misijonu slovenskih jezuitov

zaživeti vsaj v drobnem pojavu svoje navzočnosti in delovanja prav v vsaki deželi, prav v vsakem, še tako neznatnem rodu.

Ker pa je pri hitrem delu še posebno treba skrbeti za to, da je delo temeljito in grobo globoko in ker se to mnogo lažje dosega v malem kot v velikem delokrogu, zato, pa še iz drugih razlogov, papeži priporočajo in izvajajo delitev večjih pokrajin v vedno manjše in porazdelitev delokrogov med čim bolj različne skupine in vrste delavcev. Samo papež Pij XI. je ustanovil 230 misijonskih pokrajin in jih poveril v vodstvo najrazličnejšim družbam oziroma domači duhovščini.

13. DELO V MISIJSKEM ZALEDJU

Ko so novodobni papeži spoznali nujnost širšokopotezne in sodobnim razmeram primerno misijonske akcije v današnjih dneh in bodočnosti, pa niso pozabili na to, da mera pomnožitvi in obnovi dela na misijonskem polju odgovarjati tudi delo v misijonskem zaledju. In tu je zlasti važna misijonska okrožnica Rer. Eccl. in splošno delo misijon. papeža Pija XI.

Na njegovo skrb za znanstveno misijonsko podlago, ki se gradi na podlagi spoznanj iz misijonskega polja pred vsem v misijonskem zaledju, mo že opozorili. Omenimo naj še njegovo skrb za misijonske poklice in za sodelovanje vseh vernikov pri misijonskem delu.

"Škofje in vsi katoličani se morajo splošno prizadevati, da se število misijonarjev pomnoži. Če se vam torej zdi, da so v vaši škofiji mladeniči, bogoslovci ali duhovniki, ki so po božji volji poklicani k tako vzvišenemu apostolatatu, morate z naklonjenostjo in vplivom njihovih sklepe in nagnjenja podpirati, nikdar pa jih ne smete pri tem ovirati. Dovoljeno vam je sicer svobodno preskušati duhove, ali so od Boga (1 Jan 4, 1). Če pa spoznate, da se je tak nad vse koristen sklep po božjem vplivu rodil in da zori, naj vas niti pomanjkanje duhovnikov niti potrebe škofije ne vznemirjajo in ne odvrtačo od dovoljenja, saj vaši rojaki imajo, da tako rečemo, sredstva za zveličanje pri rokah in so zato veliko bliže zveličanju kot pogani. Če torej prilika nanese, žrtvujte ravnodušno iz ljubezni do Kristusa in do duš katerega svojih duhovnikov, če se to sploh sme imenovati žrtev. Kajti, če boste izgubili pomočnika in sodelavca, ga bo Ustanovitelj Cerkve gotovo nadomestil ali z obilnejšimi milostmi za škofijo,

ali tako, da bo v sveto službo poklical druge mladeniče." Tako govori škofom o misijonskih poklicih Pij XI. v *Rerum Eccl.* Pred njim je že Benedikt XV. obširno pisal o tem v svoji misijonski okrožnici, v kateri med drugim pravi, naj v misijone pošiljajo škofje in predstojniki redovnih družb le najboljše moči: "Predstojnike redovnih družb in zavodov, ki delajo v zunanjih misijonih, prosimo in rotimo, naj za to sveto službo določijo le najbolj izbrane člane, tiste namreč, ki se očitno odlikujejo po čistem življenju, goreči pobožnosti in gorečnosti za zveličanje duš." (Max. illud).

14. MISIJONSKE ORGANIZACIJE

Misijonske poklice, v kolikor se rekrutirajo iz že katoliške dežele, naj zlasti pospešuje **DUHOVNIŠKA MISIJONSKA ZVEZA**, ki se je ustanovila za časa Benedikta XV. v Italiji, za vlade Pija XI. pa se razširila po vsem svetu. O nalogah članov, ki naj bi bili vsi duhovniki in bogoslovci, piše papež v *Rer. Eccl.*: "Vsak na svoj način naj prosijo za dar sv. vere brezštevilni množici poganov, zlasti med sv. mašo, in naj druge vzpodbujajo k molitvi. Kadar in kjer koli bo prilika, naj ljudem govore o apostolatu pri poganih, skrbje naj tudi, da določene dni na sestankih skupno in uspešno razpravljajo o tem; med ljudmi naj širijo misijonske knjižice; pri komur zapazijo od Boga dane klice misijonskega poklica, naj mu preskrbe sredstva za primerno vzgojo in izobrazbo; v mejah svoje škofije naj na vse načine podpirajo **DRUŽBO ZA ŠIRJENJE VERE** in obe družbi, ki ji pomagata.

Ti dve družbi, ki jih papež omenja tu kot pridruženi v pomoč DŠV, sta: **DRUŽBA SV. DETINSTVA** in **DRUŽBA APOSTOLA PETERA** za vzgojo domače duhovščine. Vse tri družbe je prav ta papež povzdignil v papežne misijonske družbe, hoteč po njih organizirati misijonsko molitveno in gmotno pomoč vseh vernikov za vse nevernike.

15. O NUJNOSTI MOLITVENE POMOČI

vseh vernikov papež lepo govori v *Rer. Eccl.*: "Zlasti si prizadevajte z besedo in pismom pri svojih vernikih vpeljati in polagoma razširiti navado, da bodo prosili Gospoda žetev, naj pošlje delavcev na svojo žetev (Mt 9, 38) in naj pomaga nevernikom z nebeško lučjo in milostjo; navado pravimo, torej stalno

neprestano vajo, saj vsakdo ve, da taka navada pri božjem usmiljenju veliko več pomeni kot molitve, ki se opravljajo le enkrat ali le včasih; naj se namreč misijonarji trudijo in mučijo, da bi pogane spreobrnil h katoliški veri, naj žrtvujejo tudi življenje, naj uporabijo vso marljivost, skrbnost in druga človeška sredstva, vendar ne bodo dosigli ničesar, vse bo zaman, če Bog src nevernikov ne bo ganil s svojo milostjo in jih tako omeščane pritegnil k sebi." Nato daje konkretna navodila za vpeljavo misijonskih molitev in priproča, naj zlasti molijo za misijone otroci in redovnice.

O važnosti gmotne pomoči vernikov za misijone pa pravi v isti okrožnici: "Ne sramujte in ne upirajte se, častiti bratje, postati nekaki berači za Kristusa... S pismi in iz srca prihajajočo zgovornostjo spodbujajte vernike, naj s svojo darežljivostjo in naklonjenostjo pomnože in mnogo povečajo žetev, ki je vsako let zbere DŠV...!"

16. Precstane nam že, da omenimo veliko misel Pija XII. v govoru 24. junija 1944 o **APOLOGETIČNEM POMENU MISIJONSTVA**. Ko govori o veličini misijonske ljubezni, pravi: "Taka ljubezen, da se poslužimo te besede apostola sv. Janeza, ne more biti kot od Boga, in ne pomišljamo se trditi, da katoliško misijonsko delo v novem veku nudi samo po sebi čudovit dokaz božjega izvora katoliške Cerkve."

Katoličani torej izpolnjujemo naše poslanstvo: gradimo Cerkve, razširimo kraljestvo Kristusovo iz ljubezni do brata Kristusa in brata človeka, pa bomo svet prepričali o božjem izvoru Cerkve, in s tem bo človeštvo rešeno.

(SODJA C. M.)

Sestra domačinka poučuje indijska dekleta. Zadaj njihova šola — s slamo krita koča

KITAJSKI MISIJONARJI

Lotang, 18. III. 1950.

Prečastiti gospod urednik!

G. Jereb mi je pred kratkim pisal, da si želite naših dopisov in fotografij. Fotografij Vam ne morem poslati, ker nimam nobenega filma že več kot eno leto. Pač pa Vam naj napišem nekaj vrstic. Morda bodo preko vseh ovir le dospete do Vas, da ne bom zastonj trošil papirja. Dolžan sem odgovor tudi gospodičnam Majdi Kavčič, ki mi je pisala koncem aprila lanskega leta, in Mariji Prebil, ki mi je pisala prvega maja. Njuni pismi sem prejel šele koncem lanskega leta, zato naj mi ne zamerita da jima nisem odgovoril. Ker je pošta še vedno nesigurna, zato jima to pot še ne mislim posebej pisati, pač pa se jima kar tu zahvaljujem za pismi in vse novice ter se jima priporočam, naj se kaj oglasite.

V LOTANGU

Kaj me je zaneslo v Lotang? G. časl je šel na zasluženi oddih, g. Kopač je bil postavljen na njegovo mesto v Ningtu, mene pa so poslali semkaj, da g. Pokorn ne bo preveč sameval med temi od sveta odmaknjenimi brdi.

Kakšen je ta kraj in kakšna je okolica, Vam ne bom nič omenjal, da ne bom kaj skazil podobne, ki Vam jo je pričaral pred oči g. Kopač v svoji umetniški zamaknjenosti. Morda pa bo tega ali onega le zanimalo, kaj tu počnejam.

ZDRAVIL NAJ BI ..

Koncem junija lanskega leta sem prišel semkaj. G. župnik mi je že prvi dan izročil v oskrbo župnijski dispensarij. Pacienti so že čakali. Šlo mi je na smeh, pa sem vendar brez besedice sprejel. Zvečer, ko sem bil že sam v sobi, sem razmišljal in razmišljal. Saj sem včasih že marsikatero pogruntal, tako pa še ne, da bi igral vlogo zdravnika. Pa mi je prišlo na um: Vir obediens loquetur victorias, in sem ob tej misli sladko zaspal.

MOJI PACIENTI

Pacienti so prihajali, vsak dan več. Čez kak teden je že naraslo število dnevnik obiskov na dvajset in čez. Prihajali so malarični, garjevi, zaprti, grižavi, s trahomom itd. Največ pa jih je bilo z gnojnimi ranami. Hitro se je raznesla vest po vsej okolici, da moja mazila izvrstno zdravijo vsakovrstne rane. Tudi taki, ki so se že leta zaman trudili, da bi z domačimi zdravili ozdravili svoje rane, so se domislili, da ne smejo zamuditi ugodne prilike — in so prišli. Celo gobavec z gobami že po vsem telesu, je prišel pred prag, ker je slišal, da ima šenfu (duhovni oče) dobra zdravila. Pa sem mu na žalost moral povedati, da moja zdravila gob ne zdravijo. Pač pa sem tudi za njega imel besedo tolažbe. Zagotovil sem ga, da bo njegovo sedaj gnusno telo v večnosti neizrečeno lepo, če bo častil Stvarnika in živel po svoji vesti. Žal mi je bilo, da ni bilo blizu g. Kopača, ki je ves čas svojega bivanja v Lotangu zastonj stikal za gobavci, za katere se je želel ves žrtvovati.

V IMENU BUDA

Po dveh tednih moje ranocelniške službe je prišla iz sosednje vasi žena nekega kmetiča in me v imenu Buda in vseh njegovih prisklednikov prosila, naj se usmilim njenega moža, ki se že teden dni ne more premakniti s postelje. Ugrizel da ga je pes in ima vso nogo oteklo in zagnojeno. Zaklinjala me je pred vsemi svojimi maliki, da bo mož sorejel našo vero, če ga ozdravim. Bel sem se, da ima mož pasjo steklino, ki proti njej nimam nobenega zdravila. Zato sem se nekoliko obotavljala. Končno pa sem se le okorajšil in šel. Hitro sem ugotovil, da ni znaka o steklini, pač pa je ponovno inficirana gnojna rana. Skidal sem skoro pol voza gnoja, očistil rano in jo po vseh zdravniških predpisih, kolikor so mi noznani, obvezal. Obenem pa sem razkladal bolniku in vsem okoli stoječim, da je človekova duša v smrtnem grehu še veliko bolj gnusna in smrdeča kot ta rana, četudi smrdi po kilometra daleč. Zatem sem prišel k temu bolniku na dom še dvakrat, tretjič pa

VZTRAJAJO IN DELAJO

je že sam prikrevsal na misijon. Kakor vsakemu bolniku sem tudi njemu vsakikrat razkrival resnice o Bogu in božjih skrivnostih. Po približno enem mesecu je bila njegova noga popolnoma zdrava. Upati je bilo, da bo njegova duša kmalu ozdravila. Mož si je kupil katekizem in ga pridno prebiral, vsako nedeljo je prišel k maši. Toda ko je nasprotni veter začel močneje pihati, je mož omagal na strmini, ki vodi v nebo. Jaz pa še vedno upam, da ga bo topli pomladni veter spet vzdramil in mu pomagal preko vzpetine. Podobnih slučajev je bilo več.

TEŽKA SLUŽBA...

Meseca julija in avgusta sem bil kar precej zaposlen z zdravniško službo. Bolniki iz bližnjih in daljnih sel so prihajali ali me klicali na dom. Včasih sem bil kar v zadregi, ker nisem mogel hitro ugotoviti, kakšna bolezen muči bolnika. Pri preprostih Kitajcih pogosto težko ugotovi pravo bolezen tudi zdravnik boljšega kova kot sem pa jaz. Na vsa usta ti namreč pripoveduje, kje ga boli. Če ga vprašaš, kako je bolezen nastala, ti pa ne bo znal povedati. Pogosto sem pa bolezen hitro ugotovil, pa nisem imel zdravil zanje. Če kdaj komu telesa nisem mogel ozdraviti, sem pa vendar skušal vtihotapiti v njegovo dušo vsaj malo semence božje resnice, ki bo v ugodni zemlji morda prej ali slej pagnalo kali.

MAGIČNE SILE RDEČE BARVE

Pri zdravljenju sem imel priliko spoznavati poleg drugega tudi vsakovrstna priznanja in vraže, ki jih je med poganskim ljudstvom vse polno. Naj Vam tu omenim le eno. Za Kitajce ima rdeča barva čudovito magično silo. Mlada žena si bo nekaj tednov pred porodom obesila rdeči predpasnik ali oblekla celo celo rdečo obleko. Če bo tako storila bo porod čisto gotovo srečen, mislijo in verjamejo. Če ima na roki rano, bo nad rano takoj privezal rdeči trak, ki ga bo varoval, da se bolezen ne razširi po celi roki. Skoro ni bilo bolnika z rano, ki ne bi imel tudi rdečega traku. Ker sem se na račun teh travkov včasih kaj pošalil in jih večinoma takoj tudi odstranil, so jih sčasoma začeli previdno skrivati. Pa ne vsi. Nekega dne sem prav spraševal malo za šalo malo za res nekega kmetiča, kam si bo privezal rdeči trak, če mu požene bolezen na bula čisto na vrhu glave. Kmetič v zadregi niti še ni prišel do save, ko že stoji med vrati mamica s svojo nadebudno hčerko, ki naj bi mi razrešila to navidezno težko uganko. Ko gledam to hčerko, vso emeravo, mi pogled nehoče obstane na vrhu njene glave. Bil je ta pogled dovolj zanimiv vsaj za kitajske bo-

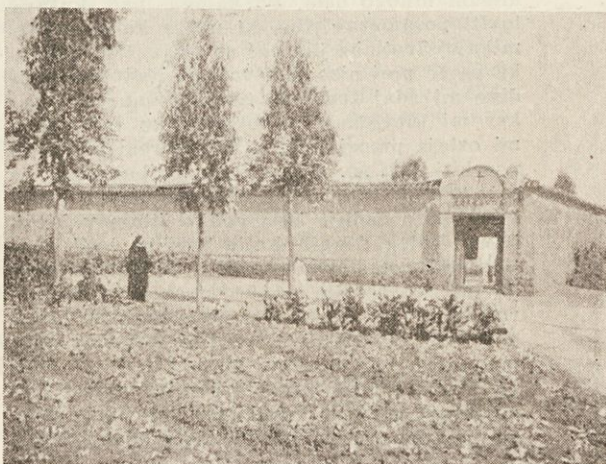
K slikam: Tri so iz Čaotunga. Levo zgoraj spomenik guvernerja Longa, spodaj mestno obzidje. Desno zgoraj ena izmed mestnih vrat, spodaj naša sestra pred gobavsko nasebino v Kunmingu.

gove, če ne celo za naše nebeščane! Deklica je imela ruto v obliki poveznjenega škerniclja pritrjeno na glavo. Povihu rute je imela navito kito, katere vrhni šopek je štrlel celo nad višino rute. No, in na tem najvišjem šopku las je bil pazno pritrjen rdeči trak. Sebi v sramoto sem moral priznati, da so Kitajci v svojem praznovanju bolj iznajdljivi kot si človek more misliti. Ni bilo treba niti spraševati, kje boli. Takoj sem odkril rano, četudi skrito za ušesi.

SESTRICE BI VSE DRUGAČE ZNALE

Ko sem zdravil bolnike in se pri tem vadil v potrpežljivosti, so mi misli pogosto uha-jale k našim pridnim sestricam, ki bi s svojimi spretnimi rokami in prijazno besedo mogle tolikim pomagati do telesnega zdravlja, mnogim pa tudi ozdraviti dušo in jih povesti na pot notranje sreče. Tudi brat, ki ima nekoliko zdravniške prakse, bi mogel vršiti važen apostolat. Razbremenil bi duhovnika, da bi se le-ta mogel bolj posvetiti zgolj duhovniškemu posluhu. Zato naj se tisti in tiste, ki

se v Argentini pripravljajo na misijone, že tamkaj nekoliko usposobijo tudi za tovrstni apostolat.

ZDRAVIL JE ZMANJKALO

Toda brez zdravil tudi najboljši zdravnik ne more kaj prida zdraviti, kaj šele samouk mojega kova. Po dveh mesecih zdravljenja je začelo zmanjkovati zdravil, najbrž onih za gnojne rane. Tudi če bi imel denarja na kupe, zdravil ni bilo mogoče kupiti. Kajti prav tedaj je bilo vse v neredu. Prejšnji oblastniki in vojska so se hitro umikali, novi oblastniki pa so se s svojo junaško vojsko hitro bližali. In ko so osvoboditelji končno dospeli, tudi niso prinesli s seboj kaj prida zdravil, pač pa so bili bogato obdani z raznimi boleznimi. Celo moja malenkost je imela čast ozdraviti komunističnega vojača z zanemarjenim trahomom. Te dni sem nameraval iti v Kanchow in prositi tamkajšnje usmiljenje, da mi odstopijo nekoliko zdravil, pa ne dobič dovoljenja za potovanje. Če ne bo zdravil, bo tovrsten apostolat kmalu popolnoma zaspal.

V ŽUPNIJSKI ŠOLI

Meseca avgusta lanskega leta je g. župnik odprl župnijsko šolo. Namenjena je bila ta šola predvsem za otroke katoliških staršev in za one, ki je bilo pri njih kaj upanja, da se jih bo dalo pripraviti za krst, vsega kakšnih dvaaset otrok. Meni je g. župnik zaupal veronauk in petje, ostale predmete pa je prevzel neki katoliški učitelj. Ta služba je bila bolj po mojem okusu. Veliko veselja sem užil z otroki, četudi so bili nekateri porodni. Toda ta šola je imela šudno lastnost, da v "svobodni" ne uspeva. Zaspala je, vendar ne v Gospodu.

TEŽAVE

Zadnje tedne nama je celo potovanje po obsežni župniji otežkočeno. Nekaj časa celo v Menling, 15 km od tu, nisva smela iti. Zdaj nama bo menda tukajšnji predstojnik le dal to dovoljenje. Če ga bo dal, bom drugi teden šel tjakaj in nekaj časa ostal tam.

Po vsem tem vilitu, da v zadnjem času nimam mnogo dela. Po kalnem pač skušava loviti posamezne ribe, ki pa se kaj rađe izmikajo. Svetloba jim več ne prija, čistega zraka pa že prej niso bile vajene. Nedeljske pridege mi zdaj tudi ne vzamejo mnogo časa, ker mi kitajščina že bolj gladko teče. Zato mi ostaja precej časa, ki ga morem poljubno porabiti. Zdi se, da bo Bogu najbolj všeč, če se v tem odvišnem času izpoboljujem v kitajščini. Zato zadnje čase veliko čitam v kitajščini. Poleg drugih knjig sem se lotil tudi kitajskih romanov in povesti. Te dni se vprav davim z obsežnim (1100 strani!) socialnim romanom. Na ta način si ne le bogatim kitajski besedni zaklad in vadim v poznavanju mnogoštevilnih znakov, marveč tudi vse bolj prodiram v mišljenje Kitajca in vse bolj razumevam njihove navade ter vpliv poganškega praznovanja na vsakdanje življenje kitaj-

skega človeka. Kolikor bolj vsestransko bom poznal Kitajca, toliko uspešneje bom znal uporabiti vsak stik z njimi, da jim približam dobrane sv. Cerkve.

SLADKE SANJE O DR. JANEŽU

Morda se Vam bo zdelo otročje, pa Vam vendar povem, kaj se mi je pred nekaj dnevi sanjalo. Dr. Janež me je obiskal. V moji operacijski sobi je že delj časa nestrpno čakala in se zvijala od bolečin žena z vnetim slepičem. Še preden sem dr. Janežu kaj postregel, mu zaupam to težavo, češ da se je ne upam operirati. Dr. Janež takoj ves pripravljen z veselim nasmeškom pravi: Kar meni jo prepusti! Takoj gre na delo. Ker ni bilo ne asistenta ne instrumentarice, prosi kar mene, da naj igram vlogo enega in druge. Ko je ženo že pripravil za operacijo, je molil proti meni roko, da bi začel dajati instrument za instrumentom. Pa je zastoj čakal. Jaz sem v zadregi začel mencati in iskati po žepu edini nož z zlomljeno klino, ki sem ga še prinesel iz Kunminga. Pa v nervozni še tega nožička nisem mogel stakniti. Tedaj se dr. Janež razhudi in že kar ježno zavpije: Zlomek, nož! Nisem vedel, kam bi pobegnil. Toda na srečo me je strogi glas sicer prijaznega dr. Janeža prebudil iz sna.

POMOČI NAM JE TREBA

To je sicer senj, pa je vendar obenem bridka realnost. V misijonih manjka ne le zdravil, marveč tudi in morda še bolj potrebnih instrumentov. Zato bi bilo najbrž dobro, da že zdaj mislite na to, da zbirate v fond za nabavo zdravniških instrumentov. Zdravnik, ki se bo žrtvoval za naš misijon, naj bi bil čim bolj opremljen s potrebnim zdravniškim materialom založen, da bo toliko uspešneje mogel vršiti svoje misijonsko poslanstvo. Seveda bodo razne mednarodne ustanove tudi v bodoče podpirale vsako zdravstveno ustanovo v misijonih, vendar je popolna odvisnost od same miločine takih ustanov slabo zagotovilo za prosoh misijonske zdravstvene ustanove.

UPAMO, UPAMO...!

Morda mislite, da se mi tu v teh časih žalostimo in tarnamo nad svojo usodo. Nikakor! Uživamo svobodo, četudi je včasih trpka. delamo in se pripravljamo. Obenem pa imamo veliko časa za molitve, ki je zlasti potrebna, če hočemo prebiti poganski led. Upamo pa seveda, da nas bo misijonsko zaledje vse bolj goreče podpiralo z molitvijo, obenem pa nam pripravljalo sposobnih pomočnikov, ki bodo, polni duhovnega ognja, pripravljani na vse težave. Gg. Časi in Rupar sta itak vsak čas pripravljena stoođstotna misijonska delavca. Poleg njih pa je baje že pripravljenih cela kopa mlajših. Zato nas ni strah. Tudi če bi se nam kaj hujšega pripetilo, bo vendar zamisel samostojnega slovenskega misijona ostala in se bo prej ali slej uresničila.

ANDREJ PREBIL CM

O Bog, ki si v škofu Frideriku Baragu dal našemu ljudstvu vnetega dušnega pastirja, poganom pa gorečega misijonarja, ponižno te prosimo, poveljčaja, da bo prištet med blažene tvoje Cerkve, da bomo imeli v njem pri tebi mogočnega priprošnjika in vzvišenega vzornika, ki ga bomo s pomočjo tvoje milosti posnemali v gorečnosti in božji ljubezni. — Usliši to našo prošnjo po zaslužanju našega Odrešenika Jezusa Kristusa, svojega Sina, ki s teboj in Svetim Duhom živi in kraljuje na vekov veke. Amen.

BARAGO NA OLTAR!

Naš čas je žejen ljubezni. Ne človeške, ki je sebična in brez stalnosti. Kristusove ljubezni je svet žejen, čeprav se tega ne zaveda. Sluti jo, išče — a zaman. Večino ljudi odnese tok življenja s seboj in nikdar prav ne spoznajo Boga in njegove ljubezni in sreče v Njem. Tako manjka posamezniku in človeštvu sploh — bistvenega. Zato rešitev svetovne uganke ni v rokah onih, ki svetu kažejo pot do zemskih dobrin, ampak v rokah onih, ki kažejo pot k Bogu. Le-ti pa morajo biti močni ljudje, močnejši od drugih.

Zahvaljen Bog, da si nam Slovincem dal

ne enega, ampak celo vrsto takih velikanov božje ljubezni! Med njimi je pač eden največjih Baraga. Vemo, da je svetnik, dasi še ni proglašen, zato zaupamo v moč njegovega zglada in njegove priprošnje, zato ga posnemamo, zato se k njemu zatekamo. V njem in po njem bomo našli sebi in svetu "edino potrebno" božjo ljubezen.

"Duhovno življenje" začnemo s posebnim zaglavjem "Barago na oltar", ki ga bo oskrboval

Baragov misijonski krožek slovenskih bogoslovcev v San Luisu

Kratek pogled v Baragovo življenje

Friderik Baraga se je rodil 29. junija 1797 kot drugi otrok očetu Nepomuku in materi Katarini Jenčič v Mali vasi pri Veliki Loki. V družinski vzgoji je prejel ljubezen do rezeve, globoko vernost in odločno ter resno delavnost.

Po dokončani srednji šoli v Ljubljani, kjer si je vse te lepe poteze ohranil in se poplenil, posebno pod vodstvom odličnega vzgojitelja dr. Dolinarja, se je odločil, da kot dedič graščine (oče mu je umrl že l. 1812) študira pravo. Zato je šel na Dunaj, ki je tedaj, okrog leta 1816, doživljal nov razcvet verske gorečnosti in poglobitve, zlasti po prizadevanju apostola Dunaja sv. Klemena Dvoržaka-Hofbauerja.

Baraga, ki ga velemestno življenje ni zajelo, se je ves posvetil študiju in — slikanju, še posebno pa duhovnemu poglobljanju, in to pod vodstvom sv. Dvoržaka, ki si ga je izbral za spovednika. V njegovi šoli se je sam dvigal v krepostih, obenem pa črpal vedno novega bogastva iz idej dunajskega verskega preroda, da bi imel čimveč dajati tudi drugim. Začel je motriti svet v luči nadnaravne vrednosti in veličine človeške duše ter neizmerne božje ljubezni in čudovite božje Previdnosti. To ga je privedlo leta 1819, to je dve leti pred zaključkom pravnih študij, do odločitve, okleniti se duhovniškega poklica. Svojo umetniško romantično usmerjenost je preokrenil v gorečo vernost in se ves predal

Cerkvi ter v njej in v njenih zakramentih našel polno možnost upokojitve hrepeneče duše, ki v Cerkvi najde zadostitev tako svoji individualnosti kakor univerzalnosti.

Pravne študije je končal leta 1821 z odličnim uspehom. Novembra istega leta je vstopil v ljubljansko bogoslovje, potem ko se je bil odpovedal svoji karieri, umetnosti, nevesti in graščini.

Bogoslovje je temeljito in vestno študiral in se obenem z vso vnemo posvečal notranjemu življenju. Bil je idealen bogoslovec. Dobro pripravljen v Dvoržakovi šoli se ni dal okužiti z zmotami janzenizma in jozefinizma, ki sta tudi v bogoslovju imela svoje pristaše. Posvečen je bil že leta 1823. V bogoslovju je ostal še eno leto, nato pa je bil nastavljen za kaplana v Šmartinu pri Kranju, leta 1824. S tem se začne njegovo javno delo med tako dragim mu slovenskim narodom.

DUŠNI PASTIR MED SLOVENCİ

Njegovo delovanje, med rojaki je bilo kratkotrajno, a neizmerne pomena. V Šmartinu je bil nekako štiri leta, nakar so ga prestavili v Metliko za tretjega kaplana, kjer pa je ostal le dve leti, do leta 1830, ko se je odpravil — pred 120 leto — v serevoameriške misijone.

Kaj označuje njegovo dušnopastirsko delo?

Kar je Baraga na Dunaju pridobil in potem v bogoslovju tiho pa vztrajno v svoji duši

gojil, je sedaj, vsejano v duše, začinjalo poganjati sadove. Pod vplivom prosvetljenstva, jozefinizma in zlasti janzenizma so ljudje gledali v Boga vse preveč le strogega sodnika, vse premalo pa usmiljenega očeta. Duhovniki so odvrčali ljudi od pogostnega prejemanja sv. obhajila in brez pravega vzroka odlagali odvzgo spovedancem ter jih tako oddaljevali od studenca miru. Baraga pa je takoj spočetka v svojih pridigan začel razlagati pravi nauk Kristusa in svete Cerkve o božjem usmiljenju do grešnikov, o moči in veličini božje milosti in toplo priporočal spoved.

Da bi blagodejni vpliv teh rešilnih nauk razširil še izven meje domače župnije, je leta 1826 spisal knjigo "Dušna paša", ki je našla pot med široke ljudske množice kar v desetih izdajah in je bila po mnenju dr. Tavčarja po vrednosti visoko nad drugimi tovrstnimi dotedanji nabožnimi knjigami.

Ko je spoznal, da bi k obnovi veliko doprinesla tudi ponovna uvedba pobožnih bratovščin, je ustanovil bratovščino Presvetega Srca Jezusovega in razširil pobožnost k Materi božji s slavo kronani. To je storil v Šmartinu, dočim je v Metliki obnovil pobožnost križevega pota.

Prevedel je tudi Engstlerjevo knjigo o Mariji in ji dal naslov: "Od počestvenja in posnemanja Matere božje". Istočasno skoro je prevedel delo Alfonza Ligvorijškega: "Obiskovanje Jezusa Kristusa v presv. Rešnjem Telesu in pozdravljanje Marije, prečiste Device."

Njegovo delo med Slovenci je torej obnovitvenega značaja. Lahko ga imenujemo začetnika katoliškega preporoda med nami, ki je doživel svojo dovršitev šele koncem stolletja. Baraga je pridno odkopaval versko duhovni zaklad, ki ga je zagrebel mrzli val prosvitljenega racionalizma in janzenizma. Prvi je obnovil stare pobožnosti, kot čaščenje Marije, litanije, križev pot... Baraga je glasnik nove, bolj katoliške dobe med nami, tesnejšega sodelovanja slovenskega naroda s Cerkvijo.

S tem svojim delom za obnovo verskega življenja med rojaki je nadaljeval celo, ko je bil že v Ameriki, saj je tamkaj sestavil Slovincem kar tri knjige: Premišljevanje o štirih poslednjih rečeh, Zlata jabolka in Nebeške rože, in jih dal tiskati v domovini. V teh svojih spisih je zelo dobro pogodil slovenskega duha. Z njimi se je kot ljudski verski pisatelj postavil ob Sloška.

Prav dejstvo, da je celo v daljni tujini sredi misijonskega dela mislil na rojake in delal zanje, kaže njegovo izredno globoko ljubezen do slovenskega naroda, s katerim je hotel ostati v stiku in mu biti koristen tudi v tujini. Zato ga imamo upravičeno za zgled slovenskega izseljenca.

S svojim šestletnim delom med rojaki je torej Baraga začel pomembno reformno delo, a ga pustil nedokončanega. Zakaj in kako je prišlo do tega, da je odšel kar naenkrat v misijone?

MISIJONAR MED INDIJANCI

Njegova goreča delavnost za zveličanje duš je vzbudila nasprotstvo janzenistično usmer-

jene duhovščine. Ko ga je njegov župnik v Šmartinu ob ustanovitvi bratovščine Presvetega Srca Jezusovega tožil na škofijo, je moral Baraga obljubiti, da ne bo več poskušal ustanavljati podobnih bratovščin, in bil premeščen v Metliko. A ni se mogel sprijazniti z janzenističnim načinom dušnega pastirstva. Počutil se je razdvojenega: rad bi delal, a ni smel. Mnogo je trpel in vedno bolj spoznaval, da bo polje njegovega dela drugje. Vdano je čakal božji migljaj. In ga je kmalu dočkal.

Leta 1929 mu je prišel v roke opis misijonskega dela v tedaj še misijonski cincinatski škofiji v Severni Ameriki, ki je nudila obilno žetev, a ni bilo delavcev. Po dveh mesecih premišljevanja se Baraga odloči in napiše prošnjo za odpust iz ljubljanske škofije radi odhoda v misijone. Dne 22. septembra 1830 je imel vse urejeno in ob koncu leta se je izkrcal v Severni Ameriki.

18. januarja se je predstavil svojemu novemu skoru v Cincinattiju in se mu ponudil za delo med Indijanci. Ko je zima vzela slovo, mu je škof izpolnil gorečo prošnjo in ga v aprilu peljal med Otavane in Očipvejce, ki so živeli v pokrajini Velikih severnih jezer. Baraga je najprej zastavil delo v Arbre Croche, kjer je ostal do leta 1833, ko se je preselil na jug v Grand River. Tam so Indijance beli koloni na vse načine izmозgavali in uničevali. Baraga jih je začel civilizirati, videč, da se bodo le na ta način mogli rešiti pred propadom. Delo je lepo cvetelo: Indijanski rodovi so se vedno bolj naseljevali v stalnih bivališčih in začeli obdelovati zemljo, obenem pa se včlanjali v Cerkev. To pa ni bilo prav politikom Združenih držav, ki so se bali, da bi civiliziranim in kulturnim Indijancem ne mogli s tako lahkoto ropati zemlje kot div-

Nastopili so proti Baragu tudi protestantski aginatorji, in tako je moral s težkim srcem zapustiti svoje Indijance ob Veliki Reki (Grand River) in se umaknil daleč na zapad v La Point.

Od tam je šel naslednje leto, to je 1836, prvič v Evropo nabirat sredstev za svoj siromašni misijon. Po vrnitvi iz Evrope pa je bil imenovan za generalnega vikarja za vso deželo Wisconsin. Sledilo je pet let mirnega dela v La Pointu. Na sišne prošnje domačinov iz L'Ansa pa je leta 1843 prenesel svojo postojanko tjakaj in je Indijancem uredil vzorne naselbine po zgledu jeziuitskih paragvajskih redukcij. Iz L'Ansa je delal tudi potovanja med bele rudarje v Gran Portage in preko La Pointa v Fond du Lac. Med tem je privabil na postojanke, ki jih je bil ustanovil, več slovenskih misijonarjev, namreč Pirca, frančiškana Skola in Mraka, ki so bili z Baragom edini dušni pastirji severnega Wisconsinu, vzhodne Minnesote in severnega polotoka Michigana.

Leta 1853 pa je na predlog škofov Združenih držav papež ustanovil vikariat Gornji Michigan in postavil Baraga za apostolskega vikarja. Vikariat je štel tedaj približno 10 tisoč vernikov, dva duhovnika in tri cerkve. Za sedež si je Baraga izbral Sault Ste Mary. Brž se je odpravil v Evropo, da nabere du-

hovnikov in sredstev, v čemer je tudi znatno uspel. Po vrnitvi v vikariat je začel s težavnim de. om. Nепrestano je bil na potovanjih. Štiri leta nato je bil imenovan in posvečen za rednega škofa. Sedež škofije je leta 1866 prenesel v Marquette, kjer so bile boljše prometne zveze, mesto je imelo obetajočo bodočnost in tudi lepo katedralo, kar vse je v Sault Ste. Mary pogrešal. Niti dve leti na to pa je po hudem in do'gem trpljenju umrl, 18. januarja 1886.

Polnih 37 let je deloval v Severni Ameriki, povečini med Indijanci rodov Otava in Očipve. Kaj vse je storil zanje! Njegovo delo je bilo pristno misijonsko delo: zasajanje Cerkve.

Prizgal je izumirajočim Indijancem luč vere. Dasi mnogobožci in raznim slabostim, zlasti lenobi, vdani, so Indijanci v množicah sprejemali blagovest Kristusovo, kakor jim jo je Baraga znal prodočiti, in se silno hitro uvigali iz zablod v visoko moralno in kulturno življenje. Preje družabno razkrojeni in skoro brez vodstva in postave, so se radi podredili katoliškemu duhovniku kot vodniku in evangeliju kot postavi. Bili pa so raztreseni po neizmernih in težko dostopnih pokrajinah, zato je zahteval stik z njimi velikanskih žrtev od Baraga, ki je iz svojih postojank vedno potoval k indijanskim naselbinam. Prišedši med nje, je najprej kak teden učil, nato krščeval in urejal zakonske zveze, pripravil potrebno za gradnjo krajevne kapele, razdelil molitvenike, ki jih jim je sam spisal in tiskal. Tako so nastajale male krščanske občine v Manistiku, Machinacku, Little Detroit, na Bobrovem otoku, Fond du Laku, itd. — Navadno so ga Indijanci sami vabili k sebi ali ga vsaj prijazno sprejemali. A večkrat se je tudi zgodilo, da so, naščuvani od belih trgovcev, nastopili proti njemu in mu celo grozili s smrtjo, kakor n. pr. v Grand Riveru, kjer se je ob tistih trenutkih smrtno nevarnosti od strani pijanih Indijancev zaobljubil, da ne bo nikdar v življenju pokusil žgane pijače. Ob škofovem posvečenju je sam izjavil: "Boril sem se s silnimi napori in vsemi mogočimi zaprekami, težavami in nasprotstvi, a vztrajal sem." — Povsod, kjer je Baraga kaj dlje deloval, je zgradil poleg cerkvice tudi šolo. Hotel je preganjane indijanske rodove rešiti ne le za večno življenje, ampak jih ohraniti tudi pred narodnim propadom, in to s kulturnim dvigom, ki naj bi jih okrepil v nekrvavem odporu proti zatiralcem. Le-ti so zlasti izrabljali dejstvo, da so bili Indijanci navadno brez stalnega bivališča, ker niso bili niti nomadi, ampak le lovci na divjačino, ki so se selili za boljšim lovom iz kraja v kraj. Tako so beli naseljenci z lahkoto zasedali njih ozemlje in jih vedno bolj izrivali. Baraga jih je zato skušal naseljevati za stalno. Postavljal jim je hiše (v Arbre Crochu na primer kar 50 naenkrat!), izsekaval jim gozdove, jih učil orati zemljo ter ustvarjati njive, rediti živino, in drugo kmetovalsko delo. Prav tako jih je tudi navajal k obrti. Ko sta prišla nekaj let za Baragom v Arbre Croche Pirc in Lavtižar, sta našla tamkaj prav lepo urejeno in cvetočo indijansko

kmetovalsko naselbino. Taka naselja so se dvignila na tako visoko stopnjo, da vlada res iz njih Indijancev ni upala pregnati, ampak jim lje dala enakopravnost z naselji belih priseljencev; toda žal ne vedno in povsod.

Zlasti pomebno pa je bilo njegovo jezikovno delo: Z očipvejsko slovnico in slovarjem, ki ju je napisal in sam dal tiskati ter razdeljeval med Indijance, je učil le-te brati in se izobraževati iz knjig. A treba je bilo pisati tudi dobre knjige. Tako je Baraga že pet let po svojem prihodu v Ameriko spisal v očipvejščini molitvenik in življenje Jezusovo, ter oboje izdal tudi v otavščini. V letih 1838 in 1839 je spet v očipvejščino prevedel nedeljske in praznične evangelije in berila in katoliško pridigarsko knjigo. Deset let kasneje je sestavil svoje najboljše versko delo: "Katoliškega kristjana premišljevanja o verskih resnicah" v očipvejščini. Za šolo pa je sestavil v istem jeziku katekizem "Večna resnica". V naslednjih letih je napisal še tri knjige.

PLODONOSNO ŽIVLJENJE

Tako bi Baraga pred smrtjo lahko z veseljem gledal na svoje življenje in delo v Ameriki. Ko je prišel pred 37 leti v kraje okrog Velikih jezer, ni našel tamkaj nobenega duhovnika in le nekaj zanemarjenih vernikov. A z njegovim delom so začele rasti cvetoče verske občine, v katerih je izumirajoči indijanski rod našel vso oporo ob svoji najtežji uri.

A zadnji dnevi Baragovega življenja so bili vse prej kot tolažbe polni. Čim bliže je prihajala smrt, bolj ga je stiskalo dušno in telesno trpljenje. Naj se temu čudimo? Bil je Kristusu podoben v življenju, ko je hodil okrog, učil in dobrote delil; podoben mu je bil tudi v umiranju, ko se je poslavljaj od sveta — na križu trpljenja... B. M.

PREMISLJEVANJE

V vsej zgodovini
nisem edini,
ki k Tebi kričim.

Izdal Te je Peter,
izdal Iškarjot.
Glej, trs sem, ki veter
ga maje, Gospod.

Toda — usmili se,
sprejmi te klice:
vihar mi je zrušil vse,
raztrgal mi lice.

Nosim zdaj drug obraz,
tuj in oblačen.
Ti le veš, da sem jaz,
čeprav sem drugačen.

Pošlji mi žal z višin,
ki naj me vname.
Zvon že ihti iz lin.
Spomni se name!

Igor

V naslednjem začenjamo z objavo Baragovega življenja, ki ga je na podlagi dr. Jakličevega življenjepisa prosto sestavil v obliki literarnih črtic član Baragovega misijonskega krožka "Janko". Vse glavne osebnosti in poglobitveni podatki so zgodovinski, podrobnosti pa so kajpada tu in tam le literarni domislek.

ZA ZAČETEK

V Ljubljani stoji poslopje, na zunanji podobno rimskemu amfiteatru: Baragovo. Sredi vojske nas je Baraga sprejel pod streho brezdomce in greli smo se v kruti zimi ob pečeh, na katerih je bila vdelana njegova podoba.

Spet smo brezdomci, spet v trpki zimi sedanjega časa. Naj nas Baraga pogreje.

Bił je berač, duhovnik, trpin, škof in svetnik. Marsikaj nam ima povedati. Poslušajmo ga!

1. RAČUNI BREZ KRČMARJA

Božji mlini meljejo na vse kriplje. Pošteno jih je sveti Peter nagnal, da sujejo debele plazove snega na zemljo. Katedrala svetega Štefana kar ječi pod težkim belim kožuhom. Po zraku se še vedno pretepajo snežinke in padajo na uboge kočē. Priletni kostanji v drevočelu obupno ječe, ko se jim pod težo Petrovega daru lomijo veje.

Kljub ostri zimi veje na Dunaju verska pomlad. Iz cerkev in samostanov kar diha prijetni vonj božje ljubezni v mesto, da se mnoga srca spet odpirajo Bogu.

Friderik čepi v svoji sobi ob sveči nad debelimi bukvami prava. Sicer mrzli prostor greje s stene podoba Matere božje, ki jo je sam naslikal, in topla peč z vriskajočim ognjem.

Na stopnicah je čutiti trdo štoklanje, kot da bi medved robantil. S šapo pobuta po vratih.

"Noter!"

"Tristotisoč mastnih tolarjev, gospod Baraga. Pisanje sem vam prinesel od neveste, da boste imeli kaj pametnejšega branja, kot so paragrafi," se široko zakrohota rejeni poštar. Na dobrodušnih metlastih brkih se iskre snežinke. V lice je rdeč kot staro vino.

"Vedno ste dobre volje," se smeje Friderik, ko jemlje pismo.

"Kaj naj jočem? Mi bodo še oči zmrznile. Le kako naj potem iščem po stopnicah in ovin-kih do vsake luknje, kot je ta-le," momlja že na stopnicah.

Frideriku vztrepeta roka. Pismo pozna po

pisavi. Od Dolinarjeve Anice je. Poštar se je šalil, pa se ni zmotil. Hitro odpre kuverto in se nagne nad mizo k sveči.

Toplota mu zaigra na obrazu. Zravna se, roke vtakne globoko v žepe in z ogromnimi koraki meri sobo. Ustavi se pred ogledalom in se sam sebi smeji. Pa spet hodi po sobi.

"Tako, tako. Počakaj še malo, navihanka. Ne vidiš, da mi vise paragrafi nad glavo kot Damoklejev meč? Še dve pomladi. Potem pridem in te ukradem iz toplega gnezda. Pred dr. Dolinarja stopim, mu dem tako in tako in amen. Stari župnik naju zveže in odpeljem te v svoj grad..."

"Z-z-z-i-n," je zažvenketalo v oknu. V šipi je zazijala za pest velika luknja. Po tleh se je razdrobila snežna kepa.

Friderik skoči k oknu, ga odpre, a v temi ne razloči nikogar.

"Jasno, prismoda! Le kdo me bo čakal," se huduje nad samim seboj. "Razbil si mi okno in lepe sanje, navihanec!"

Spomnil se je ob tem na tovariša Dularja, ki mu je že večkrat namignil na kolar in brevir, češ: ti se ne boš nikdar ženil. Naj le počaka, pa bo videl, kako bo, tako mu je Friderik odvrnil. Vendar si more priznati, da mu sem in tja vztrepeta v srcu kot plah plamenček misel na oltar.

Sede spet za mizo in zarije prste globoko v lase. Res ni bogvekakšna zabava to-le čepnje za knjigami. A še dve leti, še dve kratki leti, potem pa.

*

Osemnajststodevetnajst. Tretje leto Friderikovega študija na Dunaju. Že pred časom se je seznanil z apostolom Dunaja patrom Dvoržakom. S tovariši z univerze ob večerih zahaja k belolasemu svetniku. Ta v svoji vlažni celici bogati mlada srca s toplo besedo. Včasih se skupaj sprehajata po vrtu.

V nedeljo so Friderika zvbili zvonovi s stolpa urgulinske cerkve. Na vso moč prikupno so drobili. Ni se jim mogel upreti.

Tiho odrine težka vrata v svetišče. Ozrl bi se, tako zvonko pojo otroci. Iz duše pojo, da zrak v božjem hramu trepeta in valovi.

Zdaj utihnejo. Na prižnici se prikaže beli starček, apostol Dunaja. Po molitvi vse molči in čaka.

"Bratje! Ura je že, da iz spanja vstanemo!" Vsa cerkev prisluhne sočnemu duhovnikovemu glasu. On pa budi svoje otroke v novo cerkveno leto, da se približajo Bogu, kot se bo Bog po nekaj tednih približal njim kot

nebojgljeno Dete, v jasli položeno. Potem jim opisuje božjo ljubezen do ubogih ljudi tako pristržno, da se v teh in onih očeh zasvetijo solze.

“Ljubezni mora odgovarjati ljubezen,” je končal.

Friderik kar pije pridigarjeve besede. Našlonjen je rahlo na gotski steber, kostanjevi lasje se zlivajo na teme. Čuti, da se je večna lučka v njem razžarila, vztrepetala. Ni ga vznemirila. Ogrela ga je in razsvetlila.

Kot skozi meglo zre ob oltarju mašnika v vijoličnem plašču s pšeničnim klasom in dozorelim grozdom, kako dviga presveto Kristusovo Telo in predragoceni kelih. Ali nima takih kostanjevih las kot on? Ali se mu ne spuščajo prav tako na teme? In niso to njegove suhe roke, njegovi prsti?

V njem je dozorelo kot žlahten sad. Vriska srce, a trga se mu obenem, ko ugleda pred sabo veselo podobo dobrega dekleta z močnimi črnimi kitama. Globoke rjave oči pol dolgin: trepalnicami zro skrivnostno in na češnjevih ustnih leži tajinstvenost. Iz oči se odtrgata po belih licih veliki solzi, draga kristala.

“Vihar me ne sme podreti. Hrast hočem biti. Anica, sprijazni se z mislijo! Žrtvuj, tudi jaz žrtvujem.”

*

Po maši se je zglasil pri patru.

“Oče, tako-le je z menoj! Ali naj zameniam dekleta s kolarjem? Zdi se mi, da me Bog kliče.”

“Pusti Bogu te račune, sin moj. Doštudiraj pravo in čakaj, da te Bog pokliče drugam. Pa veliko moli!”

Friderik je odšel. Pred tabernakelj poklekne. Na misel mu pride večer, ko mu je neznanec razbil s snežnik kepo okno in sanje. V okno je dal Friderik udelati lepšo šipo, da se še bolj iskri v soncu in blesku snežne odeje. Tudi sanje niso razbite. Lepše so, svetlejšje. “Hvala, Ti, Bog, tisočkrat hvala!”

Opoldanski zvon ga zmoti iz pogovora z Bogom.

*

Doma razgrne Friderik bel list in začne:

“Ljuba Anica!”

Počasi, težko mu gre roka po papirju in daleč v večer sta se pomaknila kazalca, ko neha.

“Zbogom, Anica! Bog je tako hotel. Bolj ga je treba slušati kot ljudi, bolj tudi kot vpitje srca. Moli! Tudi jaz bom.” Tako konča.

Vstane in gre po sobi. Pred okno se vstopi. Po zasopli šipi potegne s kazalcem v obliki velikega križa, kot bi hotel prekrižati račune brez krčmarja.

Spusti se na kolena. Le noč je priča ognjene molitve.

JANKO

Ladotylus česerije
তপণ আরাতি

Svetle tne সিদ্ধা আন্না কন্যাগণের
Glava সাহায্যে
Spomoj ক্যাথলিক মিশন খাড়া
Kot. Mirjana হইতে
Kulvare (ji) প্রকাশিত
iz dne ১৯৪৮
1948

Uspeh slovenske knjige

Iz Kalkute v Indiji smo prejeli knjižico, ki je po svoji zunanji opremi in po vinjetah umetnika Stanka Kregarja taka, kakršne so “Ure čegčenja” izpod peresa našega versko-vzgojnega pisatelja dr. Franca Jakliča. Izdala jih je bila l. 1938 celjska Mohorjeva družba kot redno publikacijo. Slovenski jezuitski misijonarji v Indiji so nekaj Jakličevih “Ur” prevedli na bengalski jezik in dali knjižici prvotno slovensko opremo. Črke so čudne, kvadratne, z različnimi zavoji, črtami in pikami. Odobrenje za tisk je dal J. Fernandes, generalni vikar v Kalkuti; 25. marca 1946. — Te Jakličeve “Ure čegčenja” so pozneje izšle v Salezijanski založbi v Ljubljani, a ne šest, ampak osem. G. pisatelj je dodal še dve, tako da so v 2. izdaji molitvene ure za adventni, božični, postni in velikonočni čas, potem v čast Jezusovemu Srcu, svetemu Rešnjemu Telesu in Mariji Materi božji. — Zelo bi bilo želeli, da bi v lepi opremi izšle tudi v Argentini v 3. izdaji, namenjeni vsem našim izseljencem. Zgoraj vidimo naslovna stran indijskih “Ur čegčenja” s Kregarjevo risbo. P. Poderžaj je ob stran indijskega besedila pripisal slovensko.

Vsaj najmanj tudi v dejanju

V prejšnji in tej številki smo objavili smernice zadnjih papežev za misijonsko delo. Kristusovi namestniki bolj jasno pač ne bi mogli izraziti volje Cerkve v tej stvari. Dobri katoličani so si že zdavnaj te smernice osvojili in se po njih ravnaajo, zlasti kadar jih Cerkev še posebej povabi k tej ali oni misijonski akciji. Žal je pa danes dobrih katoličanov malo, pa še tisti so včasih prisiljeni omejiti se le na duhovno sodelovanje. Tako je tudi s slovenskimi katoličani. Koliko jih je danes doma, ki so polni razumevanja za misijonsko akcijo, pa jim zunanje okoliščine onemogočajo odhod na misijonsko polje ali organiziranje kakršne koli pomoči borcem na Kristusovi fronti.

Zato pa pade **toliko večja odgovornost** na vse one, ki uživajo svobodo in so jim na razpolago vse možnosti za misijonsko sodelovanje. Slovencev nas je le malo v takih zavidljivih okoliščinah. Torej moramo vsaj mi storiti kaj tudi v dejanju za misijone, za gradnjo Cerkve tam, kjer je še ni.

Kolikor nam je znano, v slovenski izseljeniški skupnosti ni kakega drugega misijonskega žarišča, ki bi pospeševalo to misijonsko dejavnost nas v svobodi, kakor v Buenos Airesu. V tem velikem mestu se je soloh naselila "Slovenija v malem" v vsemi lepimi pojavi cvetočega verskega in kulturnega življenja, izžarevajoč svoji blagodejni vpliv na vso slovensko emigracijo.

Ni bil slučaj, da se je prav tu naselil tudi bivši vodja slovenske škofijske Misijonske pisarne in urednik slovenskih "Katoliških misijonov". Božja Previdnost je tako noskrbela da danes vedno bolj važna misijonska akcija Cerkve ne ostane brez gonilne sile v tistem delu naroda, ki edino mere pri tej akciji v polni meri sodelovati.

V ta namen se je ustanovil "**Dušnopastirski misijonski odsek**" kot organ tukajšnjega Slovenskega dušnega pastirstva, odobrenega od najvišjih krajevnih cerkvenih oblasti. Ni pa namenjena akcija "Dušnopastirskega misijonskega odseka" samo rojakom v Buenos Airesu in okolici, ampak vsem v Argentini, še več, zajela naj bi v enotno misijonsko žitje in bitje vse izseljence, celo vse primorske rojake, soloh vse Slovence, ki jih je mogoče s to akcijo doseči. Prav tako splošen je tudi cilj te akcije; ne omejuje se namreč le na ta ali oni odsek misijonske pomoči, ampak skuša vplivati na rojake v vseh smereh misijonskega življenja, to je: širiti med njimi zdravo in polno misijonsko miselnost, navajati jih k vsaj minimalnemu misijonskemu sodelovanju v okviru papeških misijonskih družb (DŠV in DŠD) ter organizirati še posebej molitveno in duhovno pomoč slovenskim misijonarjem.

—Radi tega splošnega značaja bi se "Dušnopastirski misijonski odsek" prav za prav bolj pravilno imenoval recimo "Slovenska misijonska akcija", kakor se utegne v doglednem

času tudi preimenovati, ko namreč dejansko razvije svojo delavnost med vse rojake.

Sedaj se namreč zaenkrat organizirana misijonska akcija omejuje pred vsem šele na Argentino, dasi je uspelo raztegniti nje organizirani vpliv že tudi na Kanado, pred vsem po zaslugi neutrudnega misijonskega apostola g. Franceta Turka.

"**Dušnopastirski misijonski odsek**" je **stavljen takole**: Vrhovno ga vodi zastopnik dušnega pastirstva — **duhovnik**, podrobno vodstvo odseka pa ima na skrbi njega **predsednik**. Odsek sestavlja kakih **18 članov**, večinoma bivših članov in članic Misijonske dijaške zveze, Vsak član pa naj bi imel sebi v pomoč nekaj **sotrudnikov** odseka, ki vsak v svojem okolju poprimejo, kadar odsek sproži kako akcijo. Dočim sotrudnikom ni treba prihajati na kake sestanke, imajo člani vsakih štirinajst dni misijonski **sestaneček**, posvečen misijonski duhovni misli, misijonskemu študiju, predvsem pa misijonskim akcijam.

Misijonske akcije se izvajajo v okviru osmih referatov:

1. študijski referat ima dolžnost poglobljati misijonsko miselnost med člani in med rojaki;

2. propagandni referat naj bi pridobival javno mnenje za akcije misijonskega odseka;

3. referat papeških misijonskih družb ima nalogo skrbeti za procvit le-teh med rojaki;

4. referat za slovenske misijonarje in misijonarko vzdržuje stik z njimi in jim skuša posredovati gmotno misijonsko pomoč;

5. molitveni referat organizira molitve in žrtve za misijone, zlasti za slov. misijonarje;

6. referat za Misijonsko mažno družbo;

7. znamkarski referat bo zbiral znamke za misijone;

8. Baragov referat pa naj bi širil poznanje misijonskega škofa Baraga in zaupanje vanj ter pospeševal zadevo njega beatifikacije.

Seveda so vse te akcije in referati šele v prvih zametkih, a razvijali bodo svoje delovanje toliko bolj, kolikor bolj se bo urejevanje in razvijalo vse naše izseljensko življenje in kolikor bolj si bodo naši dobri ljudje opomogli. Naj nihče ne misli, da bi hotel misijonski odsek že kar čez noč dosegati čudeže, pritiskajoč na našo javnost na vse načine. Nikakor, temveč z vso obzirnostjo bo skušal ljudi navajati le k tolikemu sodelovanju, kolikor ga zmorejo danes in ga bodo zmogli jutri...

Obračamo se na tem mestu k vsem bralcem, da se akcijam Misijonskega odseka radi pridružujejo. Z malimi žrtvami bodo pripomogli, da bo naša slovenska izseljenska skupnost dobro izrabila največji zaklad verske svobode in doprinesla svoj delež k gradnji Cerkve — v imenu celega naroda.

L. L. C. M.

Luč jim je v temo zasvetila

SVETOVNI PRVAK

Ni majhna reč takšnole zadožčenje, ki seže vate, ko ti po tekmi, kjer si se poskusil s prvaki vsega sveta, potisnejo zmagovalčev lovor v lase; pa tista zavest, da si zdaj ti prvak sveta. Ta in tem podobna radostna presenečenja doživlja poklicni sportnik. In s kakšnim ugodjem prebiraš potem časopisne slavonspeve, četudi jim le premnogokrat ni preveč verjeti.

Pa so vendar vse časti in odlikovanja, ki si jih prvak prisluži, le drobna dimna meglica in napihnjena milni mehurček v primeri z nebežkim zadožčenjem, ki je prevzelo mojo dašo, ko sem zavestno doumel visoko čast in odliko, da smem biti katoličan. Našel sem v tej naši veri nikoli sanjano srečo; molitev mi je zdaj uteha, ki je sploh nisem poznal vse do spreobrnjenja. Prav to zadnje pa je resnično največ, kar mi je življenje prineslo; in prej smrt storim, kot bi ta presrečni svoj korak obžaloval.

Čudno in dokaj nenavadno tole za vse, ki heró te vrstice, še posebe, če so severni Amerikanci: da se nekovi črnci oklene katolištva. A glejte: dejstva zgovorno pričajo, kako je prav naša črna rasa, ki se dan na dan bolj in bolj bliža resnični kulturni višini, naravnost plodna brazda za evangelijsko setev. Katolicizem na široko orje ledino med mojimi črni mi brati. številne žole in cerkve, črncem namenjene, so mogočen dokaz tega blagoslovljenega prizadevanja.

Resnici na ljubo naj povem, da sem se spreobrnil brez kakšnih posebnih težav. Neznane so mi bile dužne muke, tako lastne drugim konvertitom, ki jih prijatelji in sorodniki za njih vseodlojujoči sklep obmeta vajo z očitki. Na vso srečo sem v svoji materi našel nad vse podžigajoči zgled: prestopila je že mnogo pred menoj. V Chicagu je živela. Med svoje prijateljice je štela premnoge globoko verne katoličanke, bele in črne. Občudovala je njih iskrenost, vnemo za vse dobro in otroško predanost volji božji v trenutkih stiske in bolečine. Nič čudnega tedaj, če je

to občudovanje slednjič izzvenelo v spreobrnjenju.

V tistih letih — srednješolec sem še bil — si je bil katolicizem že osvojil moje priznanje; vzljubil sem ga. Prav ta čustva so me nagnila, da sem se vpisal na univerzo v Marquette, od vseh priznani katoliški znanstveni zavod; očetje jezuiti ga vodijo.

Povdarjam pa, da na moje spreobrnjenje očetje Družbe Jezusove niso vplivali kar nič, kot so povsem napačno mislili moji nekatoliški prijatelji, še manj pa so me k temu odločilnemu koraku pripravili moji sotovariši s šolskih klopi in zelenih sportnih poljan. Mnogo pred vstopom na katoliško vseučiližje se je že vzbudilo v meni, kot sem prej zapisal, zanimanje za katoliško Cerkev. Izkušnje, ki sem si jih bil zadobil na univerzi, so v meni samo potrdile že prej živo naklonjenost in spoznanje.

Na potovanju z našo vseučiliško športno skupino, leta 1932 je bilo, sem svojo "veliko skrivnost" zaupal nekemu prijatelju. Notranjega veselja prevzet ves me je fant objel in mi začel vneto prigovarjati, naj kar nič ne odlašam s poukom o katoliški veri. Pa sem njegov nasvet odbil:

"Zdaj ne utegnem; poklicni študij me pesti, telesne vaje mi vzemó ves prosti čas. Hočem v katolicizem, a s polno zavestjo!"

A nič na svetu ni več ugnalo prijatelja. Zaupal je moj sklep patru John Markoe, S. J., ki je bil tistikrat voditelj vseučiliškega krožka; vsi akademiki smo cenili v njem pravca ga moža, v najpolnejšem jedru besede. Tako sem tedaj stopil predenj.

Jaz sam prav za prav nisem imel nobenih pomislekov in dvomov, le malce prehitro se mi je zdelo vse. Pa je znal oče Markoe oviti ves verski pouk v zlahtno preprostost in domačnost. Pokazal mi je najprej, katera je edina prava Cerkev, potem pa me je seznanil s katoliškimi verskimi resnicami in dolžnostmi. Z zadožčenjem zatrdim, da je na splešno akademike in fakulteto vezalo vzdušje iskrenega sodelovanja, pri znanstvenem

študiju enako vneto kot v verskih stvareh. Prav zato pa sem vseučilišče vzljubil in bil srečen, da smem tu študirati.

Leta 1932 so me sprejeli v katoliško Cerkev. Moj birmanski dan je drugi veliki praznik zame. Tudi ne bom nikoli pozabil tistega čudovitega 8. decembra, ko sem vstopil v Marijino kongregacijo.

Zdaj vneto obiskujem zamorsko cerkev svetega Benita "črnega", kot jo imenujejo, blizu Marquette; pri teh obiskih se mi neenkrat pridruži kak črni akademik, nekatoličan.

Katolištvo mi je odprlo oči. Zajelo me je z novim veseljem do življenja, obogatilo s tolažbo, ki je beseda ne zna povedati, napolnilo me je z nesluteno močjo, ki mi je bila neznana doslej. Zato pa: naj bo pri študiju ali pri sportu, naj v prizadevanju telesa ali duha, vse zaupanje svoje notranjosti ven in ven gradim na molitev. Eno samó želim — in Gospoda dan na dan za to veliko milost prosim! — da bi svoji katoliški Cerkvi zvest ostal.

RALPH H. METCALFE

POKLICNI NOGOMETAS

Nekaj kot občudovanje in sveta zavist je seglo vame, kadar sem gledal vso to skupino svojih nogometasov, kako je jutro za jutrom poklekala k obhajilni mizi. Tako me je prevzelo, da sem se slednjič odločil spremljati jih k službi božji, vsaj na tiste dni, ko smo imeli tekmo pred seboj. Priznal sem si pozneje, kako malo zgledno je bilo tole moje ponašanje, ko sem se kot vodja skupine, kadar sem s svojimi igralci prišel v kako mesto, brž iztrgal njih družbi in se nameril naravnost v hotel, medtem ko so se oni obrnili najprej v cerkev. Še dolgo pa me ni imelo, da bi bil prav jaz povod kakšne neubranosti med nami; tako sem se tedaj iz same ljubeznive vpljudnosti odločil, da bom šel na dneve, ki so bili odbrani za naše nogometne nastope, tudi jaz z njimi v cerkev.

Bilo je v noči pred neko veliko tekmo; ves vzburjen sem bil ob samem pričakovanju prihodnjega dne. Nisem in nisem mogel zaspati. Poskušal sem in poskušal spet, a ker le ni šlo, sem se oblekel in odšel v hotelsko čakalnico, da bi tam sedel v globoki naslanjač in dal sredi nočnega miru pot begajočim mislim. Takole ob dveh ali treh zjutraj je bilo. Da bi se zamotil, sem se zapletel v pogovor z nekaterimi hotelskimi uslužbenci, ki so še bedeli.

Na šesto je že šlo; z dolgimi koraki sem meril prostorno dvorano; tedaj sem naenkrat naletel na dva moja nogometasa, ki sta z vso naglico hitela ven. Brž sem ju popraščal, kam tako rano, čeprav sem že sam kar dobro uganil, že preden sta odgovorila. Zgrebel sem se tedaj v odmaknjen kot, odkoder sem, prikrit drugim, lahko videl vse, ki so prihajali in odhajali. Kaj kmalu so v drobnih skupinah, zdaj ena, zdaj druga spet, prihajali moji nogometasi. Skoraj vsi so že odšli, ko sem se vstopil pred vrata, da bi vsaj poslednje že ustavil. Nisem čakal dolgo. Vprašal sem jih tedaj, če so namenjeni k maši. Pritrdili so. Vzeli so me v sredo in šel sem z njimi. Prav gotovo ti fantje niti sanjali niso, kako me je njih pobožna vnema prevzela. In ko sem jih gledal v cerkvi, kako so drug za drugim globoko zamišljeni v najsvetejšo skrivnost s čudovitim sijem v očeh prejemale sveto obhajilo, sem pomislil, kako so žrtvovali prenekatero ure zdravega spanca, da so mogli to storiti; in prvokrat sem se v vzvišenem spoznanju zdrznil od odločilni vlogi, ki jo je igrala vera v življenju teh mladecev. To pa je bila zame ura milosti in luči in spoznanja, da sem zdaj določno videl to, kar je moje do zdaj tako sirotno življenje pogrešalo. Ni trajalo več dolgo, ko me je doletela odlika, da sem smel tudi jaz družno z vsemi nogometasi poklekniti k obhajilni mizi.

KNUTE ROCKNE.

Poslovenil: — NJ —

SREČOLOV DR. JANEŽEVEGA RENTGENSKEGA SKLADA V BS. AIRESU BO

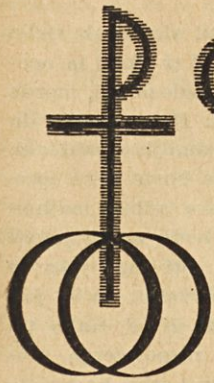
V NEDELJO, 20. AVG. NA BELGRANO

ZDRUŽEN Z MISIJONSKO MOLITVENO URO ZA SLOVENSKE MISIJONARJE NA KITAJSKEM IN Z MISIJONSKO PRIREDITVIJO

PROSIMO VSE ORGANIZACIJE, DA TISTO POPOLDNE NE PRIREJAJO DRUGIH PRIREDITEV

VABIMO VSE MISIJONSKE PRIJATELJE, ZLASTI ZNANCE DR. JANEŽA, DA SE PRIREDITVE GOTOVO UDELEŽE IN DA PRIPRAVIJO ZA SREČOLOV KAK DOBITEK, KI NAJGA BLAGOVOLIJO ODDATI NA VICTOR MARTINEZ 50

DUŠNOPASTIRSKI MISIJONSKI ODSEK

OČETOVA BESEDA ZAKONCEM

PIJ XII
NOVOPOROGENCEM
NOVEMBRA 1941

STARŠI IN OTROCI

Dragi novoporočenci! Dvojna tesna vez je, v kateri se razvija in navadno raste družina, ki ste jo s tolikšnim veseljem in s tako trdnim zaupanjem ustanovili ob vznožju oltarja in pred duhovnikom. Prva vez tesno združuje zakonca pod isto skupno streho, druga pa veže starše z otroci.

KRST

Prvi glas iz zibelke bo napolnil z veseljem mater, očeta, sorodnike in prijatelje. V tej zori prvega življenja pa se pojavi tudi, glejte, prvič očetova oblast in za njo materina. V sebi začutita dolžnost, da vestno poskrbita ZA KRST, KI NAJ IZ DETETA NAPRAVI BOŽJEGA OTROKA, ko mu izbriše izvirni greh, podeli življenje milosti in odpre vrata raja, zakaj nebeško kraljestvo pripada otrokom.

Kako bo ta misel dvigala očeta, ki se ponaša z vero v Kristusa, in tolažila mater, ki želi, da bi bili njeni otroci zveličani. Tako začne vsak otrok, ki prejme pečat božjega posinovanja in pije iz studenca vere, v Cerkvi kot potnik svoje življenjsko potovanje po negotovih in nevarnih potih sveta.

KAJ BO IZ OTROKA

Kaj bo iz tega otroka? Otroci so bilke, ki jih veter maje. So cvetice, s katerih cveta tudi lahen veter odtrga peresce. So deviška zemlja, v katero je vsadil Bog semena dobrote, ki pa jih zasledujejo k slabemu nagnjena čustva in misli človeškega srca že izza mladosti z napuhom življenja, z netivom oči in uživanja.

Kdo naj obvaruje te bilke? Kdo naj brani te cvetice? Kdo naj obdela to zemljo in poskrbi, da bodo semena dobrote vzklila, čeprav jih zlo zasleduje?

V prvi VRSTI OBLAST OČETA, ki vodi družinico in otroke, vaša oblast, o očetje.

DANAŠNJA MLADINA JE NEPOKORNA

Dandanes se očetje in matere pogosto pritožujejo, da jih njihovi sinovi in hčere ne ubogajo. Svojejavljajo otroci da nikogar ne spoštujejo. Mladina da odklanja vsako vodstvo. Fantje in dekleta da ne prenesejo nobenega sveta; so gluhi za vsak opomin; se brigajo le za prva mesta pri igrah in tekmah; trmoglavo ravnaajo vse na lastno roko in po lastni pameti, misleč, da samo oni razumejo potrebe modernega življenja. Z eno besedo — tako se govori — novi rod se ne mara uklanjati oblasti očeta in matere, čeprav je nekaj redkih in spoštovanja vrednih izjem.

KJE JE VZROK

Kaj je vzrok, da je mladina takó neučljiva? Navadno se navaja za vzrok, da današnji otroci večkrat nimajo smisla za podrejanje in za dolžno spoštovanje staršem in njihovim besedam. Da jih v ozračju razbeljene mladostne visokosti, v katerem žive, vse napeljuje k temu, da ne goje spoštovanja do staršev, pač pa ga končno še izgube. Vse kar okrog sebe vidijo in slišijo, večja, podžiga in pretirava njihovo naravno in malo kroteno nagnjenje k neodvisnosti, njihovo zaničevanje tega, kar je bilo, ter njihovo hrepenenje po prihodnjem.

Če bi Mi sedaj govorili otrokom ali mladini, bi pač preiskovali in premišljali te vzroke, zaradi katerih so mladi ljudje tako malo pokorni in tako zelo uporni. Ker pa govorimo Vam, novoporočenci, ki boste v kratkem izvrševali očetovsko in materinsko oblast, se hočemo ozreti na to tako važno stvar Z NEKEGA DRUGEGA VIDIKA.

KAKO IZVRŠUJTE OBLAST

Ni odvisno samo od teh, ki morajo ubogati, marveč prav zelo tudi od teh, ki morajo ukazovati, da bo izvrševanje oblasti takšno, kakr-

žno biti mora. Ali bolj jasno povedano: eno je pravica do oblasti, pravica, dajati ukaze, drugo pa je tista нравna vzvišenost, ki napravi oblast učinkovito, da more uspešno naložiti drugim svojo voljo in doseči, da se ji pokore. Prvo vam daje Bog s tem, ko postanete očetje in matere. **DRUGO PA SI MORATE SAMI PRIDOBITI IN OHRANITI.** Ta нравna vzvišenost se more izgubiti, pa tudi zvečati.

Zato pomnite dobro: vaša pravica ukazovati vašim otrokom ne bo dosegla veliko, če je ne bo spremljala ta, druga osebna moč in veljavnost, ki vam bo omogočila, da vas bodo otroci ubogali.

Na kakšen način in s kakšno modrostjo pa bi si mogli pridobiti, ohraniti in večati to osebno veljavo?

VELKI, A STRAŠNI DAR UKAZOVANJA

Bog da nekaterim naravni dar ukazovanja, dar, po katerem znajo drugim naložiti svojo voljo. To je dragocen dar. Ni lahko povedati, ali je to dar v duši, ali bolj v osebi, v ponašanju, v besedi, v pogledu, v obrazu. Ta dar pa je hkratu tudi strašen. **NE ZLORABITE GA, ČE GA IMATE, PRI RAVNANJU S SVOJIMI OTROKI!** Zakaj v nevarnosti bi bili, da bi strah zožil in zaprl njih duše, da bi vam naredil sužnje ne pa ljubečih otrok. Omilite to silo z ljubeznijo, ki naj odgovarja na ljubezen vaših otrok z milo dobroto, ki je potrpežljiva, skrbna in dvigajoča. Poslušajte velikega apostola sv. Pavla, ki vas opominja: "Ne srdite svojih otrok, da jim srce ne upade" (Kol 3, 21). **POMNITE, OČETJE, DA JE STROGOST LE TEDAJ K PRIDU, KADAR SE DRUŽI Z MILOBO SRCA.**

Če boste pobratili milobo z oblastjo, boste zmagali in se zmagoslavno vrnili iz boja, ki vam ga pripravlja vaša očetovska dolžnost.

PEMAGUJTE SAMI SEBE

Po drugi strani pa je pri vseh tistih, ki ukazujejo, osnovni pogoj za to, da bo njihovo ukazovanje drugim v prid to, da znajo gospodovati sami sebi, svojim strastem in vtisom.

Kakršna koli oblast je močna le in si pridobi spoštovanje, če podložniki začitijo v svojih dušah, **DA JO VODIJO RAZUM, VERA IN ČUT DOLŽNOSTI.** Tedaj začitijo, da mora tej dolžnosti odgovoriti z njihove strani dolžnost ubogati.

Če boste ukazovali svojim otrokom in jih opominjali pod trenutnimi vtisi, v navalu ne-

potrpežljivosti, domišljije ali slepih ali slabo premišljenih čustev, bodo pač ti ukazi in opomini zvečine samovoljni in nedosledni, morda tudi krivični in neumestni. Danes boste do svojih majhnih otrok nerazumljivo zahtevni, neznosno strogi. Jutri pa se boste čisto spremenili. V začetku jim boste odbili majhno stvar, malo potem pa, ko bodo začeli jokati in se kremžiti, jim boste, siti tega joka in kremženja, ljubeznivo vse dovolili, da se pač konča prizor, ki vam gre na živce. Kako to, da ne znate krotiti svojega razpoloženja, svoje domišljije in obvladati sami sebe, ko hočete in si prizadevate voditi svoje otroke!

UKAZUJ IN GRAJAJ V MIRU

Kadar čutite, da niste popolnoma gospodarji nad samim seboj, odložite grajo, ki jo hočete izreči, ali kazni, o kateri mislite, da jo morate naložiti, na pozneje, na drug bolj pripraven čas. Če bo vaš duh jasen, miren in trden, bosta imela vaša beseda in vaše kaznovanje veliko večji uspeh in bosta mnogo bolj vzgojna in polna oblasti, kakor pa tedaj, kadar bi govorili ali kaznovali pod navalom neukročene strasti.

OTROK VSE VIDI

Ne pozabite, da otroci, tudi najmanjši, vse vidijo in opazujejo; takoj bodo začeli računati s spremembami v vašem razpoloženju. Kakor hitro bodo še v zibelki znali razlikovati med materjo in drugo žensko, se bodo že zavedli, kakšno moč ima nad slabotnimi starši njih kremženje in njihov obraz na jok, in v svoji nedolžni nagajivosti bodo znali to zlorabljeni.

Pazite zato na vse, kar bi moglo zmanjšati vaš ugled pred njimi.

Pazite, da ne boste zapravili svoje moči nad njimi z neprestanim priporočanjem in opominjanjem, ki bi jih dolgočasilo. Delali se bodo, kakor da vas slišijo, toda menili se za vaše besede ne bodo nič.

NE VARAJTE OTROK

Pazite, da ne boste vlekli za nos ali varali svojih otrok s praznimi ali napačnimi razlogi in razlagami, ki bi vam padli v glavo, zato, da se rešite nadležnih vprašanj.

Če se vam ne zdi primerno razložiti jim prave razloge za vašo odredbo ali za kako dejstvo, bo najbolje, če se sklicujete na njihovo zaupanje v vas in na vašo ljubezen do njih.

Ne potvarjajte resnice; če je potrebno, jo zamolčite. Morda si niti ne predstavljate,

kakšne zmede in kakšna nevarnost moreta nastati v teh majhnih dušicah tisti dan, ko spoznajo, da se je njihova naravna zaupljivost zlorabila.

OČE IN MATI BODITA EDINA

Pazite tudi, da se ne bo pokazalo kakršno koli znamenje kake needinosti med staršema, kakršna koli razlika v ravnanju z vašimi otroki. Prav hitro bodo spoznali, da se morejo poslužiti materine oblasti proti očetovi in očetove proti materini. Težko se bodo uprli skušnjavi, da bi se ne okoristili s to razliko, kadar hočejo doseči, da bi se jim izpolnila njihova volja.

ZAČNITE VZGAJATI TAKOJ

Pazite končno tudi na to, da ne boste čakali z izvrševanjem dobrotne in mile oblasti, ki pa naj bo hkrati trdna in odkrita, da vaši otroci nekoliko odrastejo; nasprotno, od vseh početkov, že v zibelki, že v prvem svitu njihovega preprostega razuma jim dajte okušati in čutiti vaše ljubeče jih roke, ki pa so hkratu modre in pametne, budne in energične.

OBLAST MORA RASTI IZ LJUBEZNI

Vaša oblast ne sme biti slabotna. Toda rasti mora iz ljubezni. Ljubezen jo mora vso prežinjati in vzdrževati.

Bodite prvi vzgojitelji in prvi prijatelji svojih otrok.

Če bo vaše ukaze res navdihovala očetovska in materina ljubezen, povsem krščanska ljubezen, ne pa bolj ali manj samoljubno samodopadajenje, **BODO VAŠI UKAZI IMELI VPLIV NA VAŠE OTROKE**. Sprejemali jih bodo v globini svojih duš, ne da bi bilo potrebnih veliko besedi. Zakaj jezik ljubezni je bolj zgovoren v tihem delu kakor z izgovorjenimi besedami. Tisoč majhnih znamenj, sedaj naglas v besedi, sedaj neopazen gib, sedaj lahek izraz na obrazu, sedaj znamenje odobravanja jim bodo razodevali bolj kot vsa zahtevanja, s kolikšno ljubeznijo jim kaj prepuščate in kolikšna dobrohotnost se skriva v kakem za nje mučnem opominu. Tedaj se beseda oblasti ne bo prikazala njihovim dušam kot težko breme, ki ga je treba čimprej vreči s sebe, marveč kot najvišje znamenje vaše ljubezni.

SLAB ZGLED STARŠEV

In ali ne bo ljubezen spremljal zgled? Kako se bodo otroci, ki so po naravi hitri posnemovalci, naučili pokorščine, če pa ob vsaki priliki vidijo, da mati nikoli ni pokorna očeto-

vim ukazom, marveč se pritožuje nad očetom? Če pod domačo streho neprestano slišijo ne-
spoštljivo govorjenje proti oblasti? Če opazijo, da sta njih oče in mati prva v neizpolnjevanju tega, kar ukazujeta Bog in Cerkev?

DOBER ZGLED STARŠEV — NAJBOLJŠA DOTA

Mislite si pa nasprotno, da imajo očeta in mater, ki jim v govorjenju in dejanju dajeta zgled, kako je treba spoštovati zakonito oblast in zvesto izpolnjevati svoje dolžnosti. Ob tem vzpodbudnem zgledu se bodo naučili bolje kakor s še tako naučenim opominom, kakšna je prava krščanska pokorščina in kako je treba spoštovati starše.

Bodite prepričani, ljubljeni novoporočenci, **DA JE DOBER ZGLED NAJDRAGOCENEJŠA DOTA, KI JO MORETE DATI IN ZAPUSTITI SVOJIM OTROKOM**. Stalno bodo zrlí pred sabo zaklad vaših del in dejanj, besedi in svetov, bogoljubna dela in pota čednosti. Vse to se jim bo za vedno vtisnilo v njihov spomin in njihova srca. Kot ganljiv in drag spomin, ki jih bo v urah dvoma in negotovosti, ali naj izberejo dobro ali zlo, nevarnost ali zmago, spominjal na vas. V temnih trenutkih, ko se jim bo nebo pooblačilo, se jim boste tako prikazovali na obzorju, ki bo razsvetljevalo in vodilo njihovo pot z vašo potjo, po kateri ste vi hodili za ceno onega dela in one potrpežljivosti, s katero se zasluži sreča tu na zemlji in v nebesih.

Ali niso to sanje? Ne. Življenje, ki ste ga začeli s svojo novo družino, ni senj, marveč je pot, ki jo morate prehoditi z dostojanstvom in oblastjo, s katero poučujete in vodite potomce svoje krvi.

Nebeški Oče pa, ki vas je poklical k udeležnosti na veličini očetovstva in vam dal oblast, naj vam tudi podeli, da jo boste izvrševali po Njegovem zgledu z modrostjo in ljubeznijo.

Te milosti Ga prosimo za vas in za vse krščanske starše ter vam podeljujemo, dragi novoporočenci, apostolski blagoslov iz polnosti Našega očetovskega srca.

PRIPOMBE K PAPEŽEVEMU NAGOVORU

V tem lepem vzgojnem nagovoru na novoporočence se bavi papež s skrbjo mladih zakoncev, kakšni bodo njihovi otroci, ali bodo prav tako neubogljivi, kot se splošno toži o današnjih otrokih. Vzroki, da je današnja mladina neubogljiva in uporna, so različni. Papež vseh ne razlaga, marveč se omeji na

Ti in tvoj otrok ...

Kako priljubiš otroku dom

Po daljšem presledku bomo zopet obravnavali za naše družine, za našo mladino, za vso družbo prevažno vprašanje: kako v mladih dušah utrditi vse dobro in lepo, kako v njih izoblikovati klen značaj, kako jih čim bolj pripraviti na prihodnost, kako jim zagotoviti zadovoljstvo na zemlji in blaženost v večnosti, to je, kako jih vzgojiti.

Lansko leto smo govorili obširneje o pomenu družinske in verske vzgoje. Po teh načelnih vprašanjih že moremo preiti na praktična vzgojna vprašanja, ki tolikokrat mučijo naše očete in matere, zlasti še, ker so se za premnoge družine življenjske razmere skoro čez noč v temeljih spremenile in često tudi zelo dobri očetje in matere svojim vzgojnim dolžnostim skoro niso kos. Obravnavali bomo n. pr. izredno važna vprašanja: ljubezen in in strogost pri vzgoji, plačilo in kazni, kako navajati otroka na samostojnost in vendar ohraniti v njem nezmanjšano spoštovanje, pokorščino in zaupanje do staršev, kako utrditi v njih resnicoljubnost, čut odgovornosti in čistost, kako ga pripravljati na življenje izven družine, da ne bo podlegel usodnim vplivom "sveta", kako utrditi v njem ljubezen do Boga, Kristusa, Marije, Cerkve, do vsega nadnaravnega itd.

Predobro se zavedam, da vsa ta in še mno-

to, kako morajo starši vzgajati otroke in kako ravnati z njimi, da bodo otroci postali ubogljivi.

Poleg OBJEKTIVNE AVTORITETE je staršem potrebna še SUBJEKTIVNA avtoriteta, če hočejo, da jih bodo otroci spoštovali in ubogali. Objektivna avtoriteta je staršem dana s tem, ker so starši, subjektivno avtoriteto, to je "tisto нравno vzvišenost, ki napravi oblast učinkovito", pa si morajo SAMI PRIDOBITI IN OHRANITI.

Oblast očeta in matere se mora "POBRATITI Z MILOBO". RASTI MORA IZ LJUBEZNI, da bo imela vpliv na otroke.

Oče in mati MORATA ZNATI PREMAGOVATI SAM SEBE, če hočeta imeti vpliv na otroke. Otroci morajo čutiti, da ukrepe star-

ga druga vprašanja, o katerih naj bi govorili, Zahtevajo veliko obsežnejše obravnavanje kot je to možno v listu "Duhovno življenje"; predobro se zavedam, da bodo vsi ti naši članki le bežno dotikanje vzgojnih težav in vprašanj, ki bi jih bilo možno veliko bolje in uspešneje obdelati v majhnih knjižicah, namenjenih staršem, zlasti še, ker mnogo perečih vprašanj sploh ne moremo niti načeti v tem listu, ki je namenjen vsem.

Vljudno vabim tudi starše same k sodelovanju vsaj na ta način, da se bodo oglašali s svojimi vprašanji in željami, o čem naj govorimo. Da bodo pa naši članki čim bolj domači in preprosti, jih bomo priobčevali v obliki pisem očetom in materam.

DRAGI OČETJE IN MATERE!

Prav je, da začnemo z odločilno važnim vprašanjem vse vzgoje, z vprašanjem, ki ga živo občutiš vedno znova morda vsak dan, z vprašanjem, ki mori toliko tudi najboljših očetov in mater zlasti še v času, ko njih otroci doraščajo v fante in dekleta. Naj pričnemo z vprašanjem, kako otroka tudi v njegovih letih zorenja ohraniti v krogu in pod blagodejnim vplivom dobre družine, da ga tako rešiš pogubnega vpliva v svetu. Saj sam živo čutiš, kako neka skrivnostna sila vleče

šev vodijo RAZUM, VERA in ČUT DOLŽNOSTI, ne pa TRENUTNO RAZPOLOŽENJE, STRAST in NEPREMIŠLJENOST.

ŽE OD ZIBELI DALJE naj otroci čutijo, da so roke njihovega očeta in matere sicer LJUBEČE, a hkrati tudi modre in pametne, BUDNE IN ENERGIČNE.

Z ničemer NAJ NE ZAPRAVLJATA oče in mati SVOJEGA UGLEDA pri otrokih. Varujeta naj se zlasti VSAKEGA POTVARJANJA RESNICE.

Nasproti otroku NAJ NE KAŽETA NOBENE NEEDINOSTI, da ne bo mogel otrok izigravati enega proti drugemu.

Dobro je znala varovati edinost med staršema in njun ugled pred otroki stara sloven-

tudi tvojega otroka, zlasti še doraščajočega fanta ven iz družinskega kroga. Izven njega si hoče najti svoje prijateljstvo, svojo družbo, veselje, zabavo. Ti braniš, prepoveduješ, ker se le predobro zavedaš, koliko prevar in gorja često prinaša mladim dušam ta mikavni svet; le predobro se zavedaš, da more eno samo zlo ali nepremišljeno prijateljstvo, eno samo bežno doživetje do dna razburkati mlado dušo ali celo do tal porušiti vse tisto, kar si ti v ljubezni in skrbi za srečo svojega otroka dolga leta z velikimi žrtvami sadil, negoval in gradil. Zato z očetovsko zaskrbljenostjo, z materinsko ljubeznijo braniš, prepoveduješ, tvoj otrok pa ne odneha, ne uboga, povzroča prepire, se ti notranje odtujaše, kar le še povečuje nevarnost zlih izdružinskih vplivov. Kako torej ohraniti otroka čim dalje pod vodilnim blagodejnim vplivom družine?

RAZUMI OTROKA!

Predvsem ne obsojaj doraščajočega otroka, ker si hoče razširiti svoj družabni krog. Glej na to njegovo željo z dobrotnim razumevanjem, saj je njegova želja povsem naravno teženje bitja, ki je ustvarjeno ne le za družinsko, ampak tudi za družabno življenje. S tem pa nikakor nočem reči, da dovoli in dopusti vse, kar si mlad človek v letih doraščanja v tem pogledu nerazsodno želi. Smemo celo trditi, da na splošno starši dovoljujejo veliko več kakor je dobro za mlade ljudi.

NUDI MU DOMA ČIMVEČ!

Drugič: pri vsej družinski vzgoji in pri vsem življenju v družini se drži načela: **NUDI MLADEMU ČLOVEKU V KROGU DRUŽINE ČIM VEČ TEGA, KAR SI UPRAVIČENO**

ska kmečka modrost. Če sta se sporekla oče in mati in sta sin ali hči v tem sporu potegnili z materjo, se je ta v iskreni jezi dvignila proti njima, zakaj ugovarjata očetu. Če pa sta sin ali hči v sporu med očetom in materjo stopila na očetovo stran, ju je ta pri pričaril rekoč: ali se takó spoštuje mati. Tako je bilo nekoč. Kako pa je danes?

Najboljša šola in vzgoja je **LEP ZGLED**. Oče in mati ne moreta dati otroku bolj dragocene dote, kot je njun lep zgled, kako je treba **SPOSTOVATI ZAKONITO OBLAST IN SPOLNJEVATI SVOJE DOLŽNOSTI**.

Godrnjanje in zabavljanje čez oblast pred otroki ima zelo kvarne posledice. Otroci nekaterih slovenskih družin, ki veljajo za kato-

ŽELI, POTEPA OD NJEGA PAMETNO IN ODLOČNO TUDI ZAHTEVAJ VSE, KAR JE ZANJ DOBRO. Prav v tem osnovnem načelu vse urejene vzgoje se danes na splošno zelo veliko greši: malo se nudi in malo zahteva. To pa je smrt vzgoje, ki nujno vodi družinski krog v razsulo, mladega človeka pa v nesrečo!

Česa si pa mlad človek po svoji naravi najbolj in tudi upravičeno želi in mu družinski krog more in tudi mora dati?

OTROK POTREBUJE VESELJA

Mlad človek si nad vse želi veselja, iskrene, pristrčne radosti! Rad je tam, kjer vlada veselje. Nezadržno ga vleče tja, kjer upa najti radost. Kjer ni veselja, tam ne vzdrži. Zakaj je tako?

Kar je sonce za rastlino, za rožo, to je veselje za nas, zlasti za mladino — je nje življenje. Vzemi roži sončne žarke, prenesi jo v temno klet in izhiral ti bo. Obsojena je na smrt. Vzemi mlademu človeku sonce veselja, pa bo hiralo vse njegovo telesno in duševno življenje; kakor na smrt obsojen bo hodil okrog s povešeno glavo, s srepim pogledom, ves otožen, ozlovoljen in zagrenjen, brez volje in veselja do dela in življenja, sposoben za hudo, le malo pripravljen za dobro. Zakaj? Dušeslovje nas uči, da je veselost neobhodno potrebna za zdrav in nemoten razvoj mladega telesnega in duševnega življenja. In mlad človek hoče rasti, se razvijati. To je najmočnejša zahteva njegove narave, pa tudi njegova najosnovnejša naravna pravica. Zato mlad človek v družini, kjer ni veselja, ne vzdrži. Življenje v njej mu je neznosna ječa, iz katere hoče uiti čim prej in za vsako ceno, tudi za ceno preloma s starši.

liške v polnem pomenu besede, so se spridili vsi. Poznavalci domačih razmer v teh družinah pripovedujejo, da sta bila tam oče in mati zelo neprevidna v govorjenju proti oblasti in zahtevam pokorščine. Pred otroki sta kritizirala cerkveno in svetno oblast ter njune predstavnike, večkrat celo pretirano in krivično, kakor se to pač dela.

VZGOJA OROKA SE ZAČNE Z VZGOJO MATERE NJEGOVE MATERE IN OČETA NJEGOVEGA OČETA. Velikokrat se starši neupravičeno na glas pritožujejo nad neobgljivostjo svojih otrok; trkati bi se morali na prsi in priznati, da so otroci taki **PO NJIHOVI KRIVDI**.

Prevedel in pripombe napisal dr. Al. Odar

če torej hočeš ohraniti mladega človeka v krogu družine in čim dalje pod njenim blagodejnim vodilnim vplivom, moraš pred vsem zadostiti najbolj naravni želji, zahtevi in pravi mlade duše. Nudi mu veliko veselja, da bo v veselju čim laže in čimbolj nemoteno razvijal svoje telesne in duševne sposobnosti in sile. Le tako bož z lahkoto, brez sile in mučnih napetosti dosegel, da bo tvoj, tudi doraščajoč in dorasel otrok rad živel in ostajal ob tebi, prežet s spoštovanjem, ljubeznijo in pokorščino do tebe.

O tem, kako važno vlogo igra veselje v našem življenju, nam zgovorno pričajo besede mnogih odličnih poznavalcev človeških src, zlasti besede božjega razodetja, Genialni vzgojitelj mladine, Don Bosco, je ves svoj vzgojni sistem zgradil na skrb, nuditi mladim dušam čim več virov sproščene, a poštenega veselja. Velika redovna organizatorica sveta Terezija pravi: "Ničesar se bolj ne bojim, kakor če opazim, da je iskreno veselje zamrlo v srcih mojih sester." Odličen psiholog in pisatelj Jean Paul poudarja: "V veselem srcu vse uspeva, le strup se v njem ne more razrasti." Tako bomo tem laže razumeli besede božjega razodetja, ki nam kliče: "Služite Gospodu v veselju" (Ps 99, 1.) in: "Vedno se veselite" (1 Tes 5, 17.).

VIRI VESELJA

S čim pa morejo vsi, tudi najpreprostejši in najrevnejši starši omogočiti in zagotoviti svojim otrokom obilo pristrčne radosti? Vsem, zlasti vernim staršem je na razpolago mnogo bogatih virov veselja za njih otroke. Te vire veselja delimo v naravne in nadnaravne. Naravni viri so n. pr.: ljubezen staršev do otrok, veselost staršev samih, lepo urejen dom, razumevanje in zaupanje, igra, pesem itd. Nadnaravni viri veselja so n. pr.: nauk krščanstva sam po sebi, njega liturgija, cerkveno leto in sploh celotno krščansko življenje. Treba ga je le prav doumeti.

Dotaknimo se danes le nekaterih naravnih virov veselja v družini. Začnimo z naravnimi viri, ne zato, ker so morda najvažnejši ali najpopolnejši, ampak zaradi tega, ker so otroku v njegovi rasti najprej dostopni in ker so naravni viri zdravega veselja najuspešnejša podlaga in pogoj za nadnaravne.

POKAŽI OTROKU SVOJO LJUBEZEN!

Prvi in najvažnejši naravni vir otrokovega veselja je prav gotovo LJUBEZEN STARŠEV DO OTROKA. Kajti otrok si predvsem želi,

da ga starši ljubijo. Kjer ni te ljubezni, ni otrokovega veselja, pa naj bi sicer bili otroku na razpolago vsi drugi viri radosti. Ko otrok spozna, da ga imajo starši resnično radi, ga prevzame čustvo silne sreče. Nobena stvar ne naveže otroka na starše tako močno kakor prav zavest: ljubijo me, žive zame, želijo mi le dobro. Zato ljubi svojega otroka iskreno, nesebično, živo. Otrok naj le-to tvojo ljubezen tudi spozna in čuti. Oče, tudi tvojo! Pa o tem tako važnem vprašanju bomo govorili posebej pod naslovom: ljubezen in strogost v družini. Prava roditeljska ljubezen mora namreč poznati tudi zdravilo strogosti.

BODI SAM VEDER IN VESEL

Naslednji bogat vir veselja v družini je VESELOST STARŠEV samih. Dušeslovje nas namreč uči, da človek s svojo ubranostjo, to, je, s svojim razpoloženjem vedno močno vpliva na ubranost bližnjega, tem bolj starši na otroke, ki so s starši notranje tako povezani in ob njih stalno žive. Kako naj bo torej otrok vesel, če vidi mrko obličje, strog pogled svojega očeta ali matere, če sliši njih ostro besedo, ki pozna le grajo in obsodbo? Če se to dogodi le tu in tam, se mlajši otrok v takem trenutku ves preplašen umakne v kak skrit kot, v hipu zguobi vse veselje celo do igre, za katero ves živi; v sebi začuti v takih trenutkih bolečino, ako starše ljubi, ali odpor, če se jih boji. Starejši otroci pa v takih trenutkih skušajo zapustiti dom in si poiskati vir veselja izven njega. Če je pa mrkost staršev, njih godrnjanje, njih ostra, grajajoča beseda, njih trdo ravnanje z otroci nekaj vsakdanjega v družini, starši s tem ubijajo svojim otrokom mladost, jih polnijo z zagrenelostjo, povzročajo v njih nevarne motnje telesnega in duševnega razvoja ter delajo očetni dom do skrajnosti zopern; otroci takih staršev niti ne ljubijo niti ne spoštujejo niti notranje ne ubogajo ter komaj čakajo dneva in ure, ko bodo mogli zapustiti starše in dom. Kako vse drugače je v družini, kjer starši s svojo vedrostjo stalno ohranjajo oživljajoče sonce veselja v srcih svojih otrok. S tem ostvarjajo drugo najmočnejšo vez, ki bo otroke ohranjala staršem zveste, prežete s spoštovanjem in ljubeznijo ter zaupanjem. Tak otrok se bo tudi v letih doraščanja bolje počutil doma kakor kjerkoli drugje.

Zato si, dragi oče, draga mati, dan za dnem, uro za uro, resno prizadevaj, da bož med otroki vedno vedrega duha, razen kadar njih vedenje samo ne bo zahtevalo kaj drugega.

Zlasti mati bodi kljub vsem težavam in skritim bolečinam, ki jih morda nosiš v sebi, med svojimi otroki od noči do noči kakor nenehna, vse razumevaljoča dobrotica, ki se z radostnim smehljajem in pravo božjo potrpežljivostjo vsa daruje svojim velikim in malim, ko z njimi govori ali se z njimi igra, jih posluša, opazuje, tolaži, jim svetuje ali zanje gara. A tudi oče! Ko prideš od dela čeprav močno utrujen, iz urada ali družbe med svoje otroke, naj ti oko zažari v radosti, na obrazu naj ti zaigra vesel smehljaj, gube s čela naj zginijo, veselo, pristrčno in razumevaljoče kramlaj z večjimi, zanimaj se za to, kar nje zanima, vživi se vanje, ali se pa prav po otroško preprosto igraj in razgovarjaj z manjšimi. Otroci morajo čutiti, da si ves vesel, ko prideš med nje. Zato si skrbno prizadevaj, da premagaš svoje morebitno nerazpoloženje, svojo slabo voljo, vsako notranjo napetost, ki jo je v tebi morda povzročila družba, služba ali kaka druga trdota življenja. Težave, povzročene izven družine, ne smejo nikdar povzročati mučnih napetosti v sami družini.

Ustvarjati med otroki razpoloženje veselja, sta, oče in mati, dolžna tem bolj ker tudi vidva želita in z vso upravičenostjo pričakujeta, da tudi vama otroci — veliki kakor mali — dan za dnem pripravljajo veselje.

Veselost more in tudi mora tem bolj vladati v vernih družinah. Saj imajo verni starši na razpolago še več sredstev, ki delajo človeka zadovoljnega, mu lajšajo vzgojo in prinašajo radost. Verni starši se n. pr. zavedajo, da je otrok delo božje, za večnost ustvarjen, njima izročen in zaupan, da v njem razvijejo in utrdijo božjo podobo in da jih pri tem podpira Bog sam, ki jih bo nagradil z večno radostjo, če bodo z veseljem in vestno spolnjevali najlepšo in največjo, od Boga samega jim naloženo in zaupano poslanstvo.

DAJ OTROKU TOPLO OGNJIŠČE!

Nadaljnji zelo važen vir veselja v družini je **LEPO UREJENO STANOVANJE**. Res da je v razmerah, v kakršnih smo, zelo težko priti do idealnega stanovanja, zato pa skrbimo tem bolj, da tega, ki ga imamo, napravimo po možnosti čim bolj prikupnega mladini. Mladina po svoji naravi si želi svetlo stanovanje, ljubi svetlobo, lepoto, prijaznost, naravo. Če zmoreš, oskrbi, da bo vsaj skupna, družinska soba čim svetlejša: stene svetlo pleskane, svetle prevleke na posteljah, na mizi itd. Rože na oknih ali vsaj kaj malega na mizi! Vse okusno, preprosto, snažno, svetlo, ljubko,

oskrbe z ročnimi deli kake okraske z okusno izbranimi svetlimi barvami. Stene naj oživilja nekaj zares lepih slik. A ničesar preveč! Vse pa okusno, preprosto, snažno, svetlo, ljubko, urejeno. Svež zrak dela stanovanje še prijetnejše in zdravo, zdravje zopet večja veselje. Pozimi, ko je zares mraz, vsaj družinsko sobo rahlo ogrej z električno pečjo, če je to dovoljeno, in še kak kos preproge za pod noge. Družinska soba mora biti prijetna in privlačna, če hočeš otroke ohraniti doma. V ta namen izdani denar, pa čeprav težko prislužen, se vedno bogato naloži. Zlasti naj ti ne bo nikdar žal, kupiti kako lepo knjigo ali revijo za tvoje otroke — velike in majhne. Nikakor si ne morem predstavljati tu lepo oskrbljene družine brez vsaj majhne družinske knjižnice. Gotovo sodi zlasti ona v vsako našo družino, ki hoče vsaj nekoliko duhovno oblikovati in zadovoljevati svoje člane.

Kako pa odbija zlasti mladega človeka mračno stanovanje, kjer je vse temno, v neredu, nesnažno, brez vsake rože ali okraska, zatoхло in mrzlo. V takem stanovanju mlad človek pač težko vzdrži, ker ga duševno tlačijo in telesno ubija, njegova narava pa si takó neugnano želi veselega razvoja vseh od Boga prejetih darov in sil.

Za danes smo omenili le tri naravne vire veselja v družini. Ti trije viri veselja so povsem odvisni od tebe, oče, mati! Ali so doslej tvoji otroci iz njih res prejeli, v obilni meri prejeli, česar so si za svojo mladost najmočneje želeli in kar so po svoji naravi tudi najbolj potrebovali?

DR. RUDOLF HANŽELIČ

Ustnice so suhe in razžgane,
ogljji ugasli moje so zenice,
ne razžarja me sijaj resnice.
duh v puščave blodi nepoznane,

Vidim nebes in zemljo in hiše,
drevje, kamenje in senožeti,
čujem šum vode, ki teče tiše, tiše —
a stvari ne morejo me vneti.

Tisoči predmetov krog stojijo,
ali niso moji živi bratje,
moje duše žeje ne ugasijo,
vkljub vsem barvam v srcu le še glad je.

Ah, da Ti bi kakor vino čašo
dneve moje polnil, ure moje,
kakor ovco vodil me na pašo,
v mraku me privedl do staje svoje.

Slavko Srebrnič

ŽENA V JAVNOSTI

Početki boja za enakopravnost obeh spolov v javnem življenju segajo v drugo polovico 18. stoletja. V francoski revoluciji 1792 leta najdemo prvo izjavo o ženskih pravicah. Toda šele kakih 50 let kasneje, okrog leta 1840 se v raznih deželah pojavijo prva gibanja za stvarno priznanje ženskih pravic v javnem življenju. Polagoma so se osnovale narodne in mednarodne ženske organizacije, ki so bile glasnice ženskih zahtev na gospodarskem, socialnem in političnem področju. Ne brez velikih uspehov. Posebno po obeh svetovnih vojskah je žena pridobila na ugledu in pomenu tako v pridobitnem kakor v političnem življenju.

ŽENA V PRIDOBITNEM ŽIVLJENJU

Globoke spremembe v družabnem in gospodarskem življenju, so dekleta in ženo (tu mislimo pred vsem na neporočeno ženo) potisnile v gospodarsko delavnost izven domače hiše in ji zagotovile mesto v pridobitnem življenju. Kar se je nekoč proizvajalo v domačem gospodarstvu, se zaradi novodobne delitve dela in tehničnega razvoja proizvaja v tovarni. In največkrat so žene, ki to delo opravljajo; pomislimo le na tekstilno industrijo. Poleg tega se je razvilo brez števila novih poklicev in gospodarskih panog, ki jih žena more isto tako dobro opravljati kakor mož ali pa še bolje, zlasti odkar je žena dobila dostop tudi na najvišje učne zavode. Tako vidimo danes žene zaposlene z velikim uspehom v dobrodelnih ustanovah, pri službi bolnikom, kot zdravnice (posebno za ženske bolezni in otroke), kot učiteljice na vseh učnih zavodih, kot pisarniško osebje (strojepiske in stenografije), kot nadzornice v tovarnah in zdravniških ustanovah. Najdemo jih v knjižnicah, muzejih, kot učiteljice in izvrševalke umetnega vezenja. Ni jih malo, ki se posvečajo umetnosti, znanstvenemu delu in mnogim drugim poklicem.

Pogosto je vzrok, da žena išče zaposlitve v javnosti, okoliščina, da si ni mogla ustvariti lastnega ognjišča. Ta slučaj je kaj pogosten zlasti po obeh svetovnih vojskah, ki sta pobrali milijone fantov in mož, tako da število žen v družbi presega število moških. Na tisoče in tisoče deklet je prisiljeno, iskati si dela in zaslužka izven doma, ne da bi v tem nagle kako notranje zadovoljstvo in ne

da bi se sprijaznile z usodo samskega življenja.

V POLITIČNEM ŽIVLJENJU

Čim je žena stopila v pridobitno življenje, je njena zahteva po enakopravnosti tudi v političnem življenju postala naravna posledica. Razven tega je tudi rastoča zavest o enakih človeških pravicah, ki jih izpoveduje moderna demokracija, morala privedi do enakopravnosti moža in žene tudi pred volilno skrinjico. Enaka splošna volilna pravica za moža in ženo je dandanes na splošno izvedena že po vseh kulturnih državah. Pred prvo svetovno vojsko so bile le štiri države, ki so uzakonile žensko volilno pravico: Avstralija, Nova Zelandija, Finska in Norveška. Toda takoj po prvi vojni so se jim pridružile Sovjetska Rusija, Kanada, Danska, Islandija, Anglija, Irska in Združene države Severne Amerike. Danes je priznana ženskam volilna pravica in sicer aktivna in pasivna v 53 državah. Izmed teh je v štirih državah enakost ženskih pravic z moškimi toliko omejena, da se predhodno zahteva od žensk spričevalo za gotovo usposobljenost, ki se od moških ne zahteva. V petih državah imajo ženske pravico sodelovati le pri občinskih volitvah. Samo 11 držav je še na svetu, kjer ženske nimajo volilne pravice.

Izkušnje, ki so se do sedaj pokazale ob ženski volilni pravici, niso povsod enake. Vendar pa se na splošno ugotavlja, da žena pomirljivo upliva na politične strasti. Kadar gre za politične skrajnosti, se žene navadno odločijo za bolj konservativno smer in izbegavajo radikalne rešitve. Isto velja za ženske poslanke v parlamentih, ki navadno posvečajo skrb konkretnim socialnim problemom, zlasti socialni zaščiti nižjih družabnih slojev, ne da bi se s posebno vnemo udeleževale idejnih in strankarskih bojev. Na splošno je mogoče ugotoviti, da je vpliv žene na politične strasti blagodejen in pomirjujoč, kakor je tudi njen doprinos zlasti k zgradnji socialne zakonodaje močno pozitiven.

KAJ SE PREMALO UPOŠTEVA

Udeležba žene v javnem življenju ni danes več sporno vprašanje, pa naj gre za delo v pridobitnih poklicih ali pa za politično enakopravnost. To, kar se premalo poudarja in na kar bi bilo treba polagati večjo pažnjo, je

zahteva, da naj bo poklicno delo dekleta in žene v proizvodjalnem procesu PRIMERNO IN USTREZAJOČE NJENI ŽENSKI NARAVI. Vpoštovati je treba ne le njeno manjšo telesno moč v primeri z moškim, ampak celotno žensko naravo, ki ženo po vsem sili k njenemu naravnemu poklicu, ki je biti mati, vzgojiteljica in gospodinja. Večina poklicev, ki jih moderna žena MORA opravljati v javnem življenju, da si služi vsakdanji kruh, so le nadomestni poklici, so le surogat za poklic in delo, ki bi ga večina žen mnogo rajši opravljala ob domačem ognjišču. Žena ni le popolnoma različna od moža po organizmu, ampak tudi po svojem temperamentu, po čustvovanju in svojih sposobnostih. Njena rahločutna narava žerja po ljubezni, po darovanju same sebe možu in otrokom, po toplini domačega ognjišča, kjer edino se čuti gospodarica in kraljica. Če sta razumnost in pogum tisti kreposti, ki moža najbolj odlikujeta v javnem življenju, potem žena z zdravim naravnim čutom dobro ve, da sta skromnost in spodobnost oni čednosti, ki najbolj pritičejo ženski naravi. Pa to so kreposti tihe domačnosti.

Žena, ki je prisiljena, da si izven doma išče dela in zaslužka, ima vsekakor pravico, da se vpoštevata ne le njena telesna konstitucija, ampak tudi njena duševnost. Razven tega zahteva njena ženska čast posebne zaščite, zlasti kjer je skupna in istočasna zaposlitev z moškimi neizogibna, kakor v pisarnah, tovarnah, gostiščih, zabavnih lokalih, a posebno pri nočnem delu.

Teh načel, ki smo jih tu na kratko očrtali, očitno ne upoštevajo ona družabna stremljenja, ki v svojih programih zahtevajo popolno enakost med močem in ženo. Mnogi merijo ženo popolnoma po možu. V resnici pa ne more biti mož merilo za ženo kakor obratno tudi žena ne za moža. Vsak ima posebne in le njemu svojske sposobnosti, lastnosti in naloge, kar je treba vedno upoštovati.

Temu prevažnemu načelu nasprotuje po eni strani mehaničen pojem enakosti, ki ga vidimo v materialističnem socializmu, kakor pojmovanje človeka izključno kot "delavne sile", ki je tako značilno za individualistični kapitalizem. Žal, da v takšne zmotne nazore pogosto zaidejo tudi moderna ženska gibanja, kakor jih na splošno poznamo pod imenom borbe za popolno žensko emancipacijo. Marksistični socializem je posebno glasen zagovornik "neomejenih" ženskih pravic. Ustava Sovjetske zveze (člen 122) določa: "Ženskam se priznavajo v Z. S. S. R. iste pravice v gospodarskem, državnem, kulturnem, socialnem

in političnem življenju kakor moškimi." — To se zelo lepo sliši — za propagando. Toda, ako se ne upoštevajo gori omenjena načela, ne bo ženska s takimi "svobožčinami" in takšno "enakopravnostjo" nič pridobila, ampak le neizmerno izgubila v življenjski borbi z močnejšim in brezobzirnejšim moškim. Taka emancipacija ali osamosvojitve žene ne vodi k utrditvi ženske časti in dostojanstva, ne vodi k svobodi in ženskemu naravnemu poklicu, ampak v robotanje in brezdušno zasužnjenje državnemu produkcijskemu stroju. (Več o pretirani ženski emancipaciji glej v razpravi o družini v letošnjem koledarju Svobodne Slovenije.)

Ako torej zagovorniki popolnega izenačenja žene z močem pravijo, da je žena kakor mož polna človeška osebnost in naj zato ima tudi iste pravice, potem odgovarjamo: Gotovo, zgolj kot osebi grede ženi vse pravice, ki jih človek kot človek more imeti. Toda kot SOCIALNO BITJE ima žena posebne naloge, za katere ima tudi po svoji naravi posebne sposobnosti, ki označujejo njen življenjski smoter. In ta je rodnja in vzgoja otrok, ki zahteva dolgo, dolgo dobo in posebne pogoje, da se vzgoja more vršiti. Med temi pogoji so zlasti dom, življenje v družini, gospodarsko in socialno zasiguranje njenega materinskega in vzgojnega dela. V osnovni celici družbe ima torej žena že po svoji naravi posebno mesto. Zato je vse tisto, kar ženo kot družinsko mater pri njeni nalogi ovira, pa naj bo posamezno ženo ali ženo na splošno, protinaravno in proti naravnemu pravu.

Narava družine in posebne naravne sposobnosti, ki jih ima žena, jasno dokazujejo, da je slejkoprej družina tisto mesto, kjer naj žena izvrši prvo in najvažnejšo nalogo, — neobhodno potrebno tudi za celotno družbo. Narava je mesto materi odkazala v družini. S tem pa nikakor nočemo trditi, da vsaka dekle in žena spada le v domačo hišo. Taka trditev bi tudi popolnoma nasprotovala smislu pričujočega članka.

KAJ PRAVI CERKEV

Stališče Cerkve do ženskega dela v javnosti je opredelil sedanji sv. oče v znanih dveh govorih 21. oktobra 1945 zastopnicam italijanskih žena in 11. septembra 1947 odposlanstvu mednarodne katoliške ženske zveze.

V obeh govorih Pij XII. z velikim poučarstvom naglašarja, da je glavni doprinos žene k skupni blaginji in redu v družbi njena delavnost ob domačem ognjišču. Kot mati, vzgo-

jiteljica in gospodinja stori doma žena mnogo več, kakor povprečen opazovalec more videti ali kar javnost na splošno more ceniti. Velikega pomena je, da se žena za delo v domačem krogu vedno bolj usposablja, za kar naj skrbe a) matere, s primerno vzgojo svojih hčera za materinske in gospodinjske naloge in b) strokovne gospodinjske šole, ki jih papež zelo pohvali kot primerno ustanovo za vzgojo mladih gospodinj in mater.

Toda potrebe sodobnega življenja zahtevajo pogosto od žene, da mora izven doma iskati primerne zaposlitve. Če domača hiša ne dá kruha in zaslužka, bi bilo zastoj govoriti, da mora žena ostati doma.

Ko pa je enkrat že tako, da mora žena nastopati tudi v javnosti, potem naj se ne predaja nobenemu napačnemu spiritualizmu, da bi se boječe umikala v kot in ves vpliv in vsa mesta v javnosti brezbrizno prepustila drugim, ki bi svoje delo in vpliv uporabljali za to, da rušijo naravne temelje družbe, posebno družine.

Krščanska žena, naglaša papež, je dolžna, in sicer dolžna po vesti, da dejavno poseže v javno življenje in se bori proti tokovom, ko ogrožajo zdrave temelje družine kakor tudi žensko dostojanstvo.

Posebno naj bi žene in dekleta pomagale na versko vzgojnem področju, kakor a) pomočnice pri organizaciji farnega občestva in

v katoliških organizacijah; b) kot vzgojiteljice mladine, posebno sirot, ki so brez staršev; posvečale naj bi se skrbi za padla dekleta, itd.; c) izvežbajo naj se kot katehistinje, kjer morejo s svojim naravnim darom in finim taktom mnogo storiti za širjenje pravega krščanskega nauka.

Kjer državne postavbe dajejo ženam volilno pravico, naj se je brez pomislekov in odločno poslužujejo! Njihova čast in državljanski ugled to zahteva. S svojimi glasovi naj bodo stvariteljice miru v domovini in v mednarodnem življenju. Krščanska žena, ki ima volilno pravico, pa se je ne poslužuje, stori velik greh opustitve, ker zanemarja svojo dolžnost, da bi pomagala graditi krščansko družbo.

One krščanske žene pa, ki jim njihov delokrog omogoča kakršen koli vpliv na javno življenje, naj se v prvi vrsti posvečajo tistim vprašanjem, ki najbolj ustrezajo njihovemu naravnemu nagnjenju, kakor je družina in zaščita njenih pravic, varstvo in vzgoja otrok, skrb za zanemarjeno mladino, za padla dekleta, za pravice ženskega dela in zaščito ženske časti v javnosti, za versko vzgojo, itd.

Z eno besedo: moderna žena je poklicana, da je povsod navzoča in da povsod pomaga s svojim delom in vplivom, kjer gre za interese Cerkve, zakona, družine, šolske vzgoje, socialnega reda, povsod, kjer se oblikuje duša naroda.

DR. IVAN AHČIN

V BOJU S FANTI NA VASI

Fantje so bili po naših vaseh poglavje zase. Nekaka samostojna republika v srenji, ki je imela svojega poglavarja, svoja nenapisana pravila, svoje stare pravice in navade, pa tudi razvade, ki so včasih delale sive lase staršem in vsem, ki so srenji hoteli dobro. Zadnja desetletja so pretirane fantovske prežernosti, pretepi in surovosti močno pojenjale. Mladinsko gibanje, ki je znalo fante v večernih urah pametno zaposliti s predavanji, igrami, godbo, telovadbo in družabnimi zabavami, je rodilo lepe sadove. Dokler društev ni bilo, fant ni imel prilike, da bi dal duška svoji mladi energiji drugje, kot zvečer na vasi.

Ne smemo se čuditi, da so se duhovniki veliko trudili, da bi odpravili, kar je bilo v fantovskih druščinah nezdravega. Včasih jim

je uspelo, navadno pa ne. Zaviselo je od tega, kako je kdo znal razumeti fantovsko dušo.

V neki fari so bili fantje posebno tresoviti. Privoščili so si včasih take vragolije, da je vse zmajevalo z glavami. Ženinu, ki jim ni hotel odšteti pretirano visoke fantovščine, so neko noč postavili lojterni voz na vrh kozolca. Popolnoma na tiho so ga razdrli in znosili na sleme breme, soro, ko'esa, oje, žrd, lojternice, kjer so vse lepo skupaj zložili. Še več. Voz so naložili s pšeničnimi snopi, ki so se sušili v kozolcu, vse pravilno povezali z žrdjo in izginili kakor kafra. Lahko si mislimo začudenje vaščanov, ki so v nedeljo zjutraj zagledali vrh sosedovega kozolca voz, naložen z žitnimi snopi, še bolj pa jezo skopega ženi- na, ki je imel nemalo truda, predno je spravil

vsako stvar na svoje mesto. Neko drugo nedeljo so se gospodarji in gospodinje, ki so hodili k zgodnji maši, čudom čudili, kje je mežnar dobil toliko rož. Okrog tristo lončkov rožmarina, roženkravta, fuksij, pelargonij, nageljnov in vsega, kar premorejo slovenska okna, je bilo v lepem redu razpostavljenih po "cvingerju", ki je obdajal farno cerkev. Pa ni imel mežnar nič opraviti s tem Okrasjem. Fantje, galjoti, so tja znesli iz treh vasi vse evetice z oken. Bil je cel semenj, preden so lončki prišli vsak na svoje mesto. Pa je bilo še slabše: dneve preteпов so fantje imeli določene že za celo leto naprej. Da bi n. pr. na žaganje ne tekla kri? Kam pa pridemo! Da bi na semanji dan ne bili vsi fantje pijani? Da bi dneve pred in po naboru ne preklinjali in aufbikali do hripavosti? Bilo bi nekaj nezasišaneга.

Župnik, star, resen mož starejšega kova, se je trudil v potu svojega obraza, da bi iztrebil te grde razvade. Nedeljo za nedeljo je porabil del svoje pridige za boj proti fantovskim razvadam. Staršem je rad ponavljal: "Nikar ne mislite, da Bog pusti rasti leščevje po vaših gmajnah samo zato, da delate obroče za škafe in vitre za cajne, leskovka je nujno potrebna za vzgojo vaših razposajenih cepev, ki hočejo obrniti svet narobe." Bil je pristaž stare pedagoške šole, ki je velevala, da je mlademu človeku treba strah božji vcepiti na dveh koncih: pri glavi z dobro besedo in zgledom, na drugem koncu pa z leskovino oljem. Fantje je prosil in rotil, zdaj zlepa zdaj zgrda. Vse zastonj, kakor bi metal bob ob steno. Fantje so se držali svojih izročil kakor klop kože.

Najbolj je župniku šlo na živce streljanje z možnarji. Ne imel bi toliko protu temu res slovenskemu povelečevanju raznih slavnosti, če bi ne bili fantje izbrali prostora za streljanje prav pred župniščem in če ne bi bili imeli navade streljati sreči noči. Prva salva je bila vedno naimočnejša. Postavili so celo vrsto možnarjev blizu skupaj, prižgali prvega, ostali pa so se užgali zapovrstjo sami. Grmelo je preko gričev in dolin, kakor da so junaški Lahi ali maršal Tito začeli eno svojih zgodovinskih ofenziv.

V župnišču so šklepetale šipe in škripala vrata, župnik pa je bil ves iz sebe, saj nikdar ni vedel, kdaj ima fantovska pratika določen dan za streljanje: žeganja, govovi, poroke, volilne zmage, gasilske veselice itd. Župnik je prosil, naj streljajo drugje, zmerjal, grozil, klical na pomoč žandarje, pa vse zastonj. Fantje so trmasto vztrajali pri svojih pravcih, češ, naši očetje in očetov očetje so tu streljali, pa bomo tudi mi. Eden izmed razlogov, da je stari župnik zaprosil za pokoj, je bilo tudi to nevšečno streljanje.

Njegov naslednik je bil pristaž moderne vzgojne metode in psiholog. Tudi njemu je bilo streljanje nevšečno in ga je sklenil odpraviti na drugačen način: zlepa. Ko so prvi streljali, so fantje, vajeni starega fežima, kar čakali, kdaj se bo odprlo okno in se bo začela običajna pridiga proti rogoviležem, trdno od-

ločeni, da se tudi novemu gospodu ne bodo dali ugnati v kozji rog.

In se je okno res odprlo. "Bravo, fantje, dobro znate! Dobro ste nabili možnarje. Glejte, počilo je, da še sedaj lajajo psi po sedešnjih vaseh. Kdo pa vam da za smodnik?" "I, sami zložimo, gospod. Pa je težko zdaj, ko je taka kriza." "Kaj vas nihče ne podpira? Tu imate kovača za prihodnjič. Pa v hišterno stopite, da si privežete dušo." V hišterni je dobil vsak šilce žganja in zagozdo sorščinega kruha. Da bi kruh ne obležal na suhem, so ga zalili z nekaj litri tepkovega mošta.

"Ta pa, ta," so govorili fantje, ko so se razhajali. "Stari je zmerjal in žandarje ščuval na nas, ta pa prizna naše pravice in nas še pohvali in pogosti." Komaj so čakali nove prilike za streljanje. In ko je prišla, so streljali, da se je farovž stresal v temeljih. Spet jih je župnik pohvalil, spet jim je postregel z žgano pijačo, kruhom in tepkovcem, kovača za smodnik jim pa ni dal. "Je pozabil," so brundali fantje, ko so se razhajali. Pri naslednjem streljanju je bilo spet dosti pohval, šilce žganja in kos kruha, tepkoveca in kovača pa ne. "Lej ga, kakšen stiskač je," so menili fantje, ko so se poslovlili. In tako je župnik počasi reduciral vse svoje dajatve. Ko se je možila onegava Mica, ki so jo fantje devet fara naokrog poznali kot neizogiben inventar na vseh plesiščih ob žeganjih, sejmih in gasilskih veselicah, so fantje streljali kot nori. Ljudje niso bili na jasnem, ali iz veselja, da bo Mica odšla iz fare, ali v znak sožalja do ženina, ki ga je ujela. Takrat je prišlo do krize in preloma. Ko so fantje spustili zadnjo salvo v zrak, je bilo v farovžu vse tiho. "Kaj je danes faimostru? Menda vendar ne spi tako trdno, da bi ga naše streljanje ne zbudilo?" Nejevoljno so pokašljevali pod farovškim oknom. Naposled se okno le odpre. "Dobro ste naredili, fantje," se oglašal župnik. "Lepa hvala, pa lahko noč!" In okno se je zaprlo.

Fantje se spogledajo, češ: "Kaj pa to?" Pa se oglesi fantovski vojvoda tako, da je lahko slišal župnik za zaprtim oknom: "Za sam Bog lonej pa že ne bomo streljali! Tlaka je že zdavnaj odpravljena! Naj si župnik dobi drugih tepeev, ki mu bodo zastonj streljali, mi mu že ne bomo!"

In so se fantje preselili daleč na drugi konec vasi s svojimi možnarji. Pa so ga ugnali, župnika stiskaškega.

Kk

KDOR V REDU PLAČA NAROČNINO
 "DUH. ŽIVLJENJA", SI Z RAZMERO-
 MA MAJHNO DAJATVIJO ZAGOTOVI
 BOGATO DUHOVNO HRANO, ISTO-
 ČASNO PA SODELUJE PRI DUHOV-
 NEM OHRANJEVANJU ŽIVLJENJSKE
 SILE NAŠEGA NARODA

MAMA PRIPOVEDUJE O SVETEM LETU

Tonček je bil sam doma. Prav tedaj je prinesel sosedov stric "Oznanilo". Povedal je Tončku, da je na zadnji strani v "Mladi gredici" nekaj zelo lepega in važnega za vse otroke.

Tonček vzame "Oznanilo" in pogleda na zadnjo stran. Slika mu je na vso moč všeč. Sonce vzhaja. Pridna deklica že zaliva na vrtu cvetlice, deček pa hiti z grabljami na rami na delo. Bog ve, kaj piše za otroke? Če bi Tonček znal brati, bi lažiko sam prebral, tako mora pa počakati mamo, da se z Jankotom in Metko vrne. Da bi se vsaj kmalu vrnila! Tonček je tako radoveden.

Ko mama pride, ji Tonček z žarečimi očmi teče naproti in se oklene njene roke. "Tonček, kaj je novega?" vpraša mama. "Sosedov stric so prinesli "Oznanilo". Povedali so mi, da na zadnji strani piše za nas otroke."

"Kaj ne, zdaj bi pa rad, da bi vam prebrala, ker sam še ne znaš brati?" "Da, mama, da!" pritrjuje Tonček. "Tako bi rad vedel, kaj piše! Na dveh mestih je nekaj natiskanega tudi z velikimi črkami."

"Tonček, zdaj veš, kako resničen je pregovor: Kdor ne uboga, ga tepe nadloga. Če bi se tedaj, ko sem ti rekla, začel učiti brati, bi danes že znal." Tonček je mamo samo žalostno pogledal, rekel pa ni nič.

Ko so prišli v sobo, je mama iz "Mlade gredice" pod naslovom "Veliki povratek" prebrala o pridni Milki, ki je na poti iz Lujana molila za veliki povratek duš k Bogu. Tonček si je dobro zapomnil dve besedi: Sveto leto in veliki povratek. Ko je mama nehala brati, jo je Tonček presil, naj jim kaj pové o svetem letu.

Mama sede in pripoveduje: "V Italiji je sveto ali večno mesto Rim. To mesto je posvečeno s krvjo mučencev. V prvih časih krščanstva je tu mnogo ljudi dalo življenje in

prelilo za Jezusa svojo kri. V Rimu prebiva papež, ki je Jezusov namestnik na zemlji. Zato mu pravimo tudi sveti oče. Naš ata skrbi, da imamo mi stancvanje, hrano in obleko. Sveti oče pa skrbi za duše vseh ljudi. Kaže jim pot v nebesa. Uči jih, kaj morajo verovati in delati, da se bodo zveličali.

Nekateri otroci mame in ata ne ubogajo. Vi trije ste v zadnjem času pridni, prej me pa tudi včasih niste ubogali. Tudi svetega očeta nočejo vsi katoličani poslušati in ubogati. Nikoli se ne spomnijo, da so za nebesa ustvarjeni. Nočejo ne moliti ne v cerkev hoditi. Velike grehe delajo in Boga hudo žalijo. Ti so vsi kakor izgubljene ovce.

Sveti oče bi pa rad vse izgubljene ovce, tudi velike grešnike, krivoverce in nevernike pripeljal nazaj k Jezusu, dobremu Pastirju. Zato je določil, naj bo letos sveto leto. Sveti oče želi, naj bi možje in fantje pripeljali nazaj k Bogu može in fante, žene in dekleta naj bi privabile k Jezusu po Mariji vse žene in dekleta, vi otroci pa morate za Jezusa pridobiti vse, posebno še slovenske otroke. Vi morate izprositi, da se bo izvršil veliki povratek otrok k Bogu."

Tedaj pa se je vrnil z dela ata. Tonček, ki je mamo posebno pazljivo poslušal, je rekel atu: "Ata, o svetem letu se pogovarjamo. Mama pravi, da moramo mi otroci vse slabe otroke pripeljati nazaj k Bogu."

"Da, Tonček! Slovenski otroci, ki ste v Argentini, morate mnogo moliti za otroke v domovini. V veliki nevarnosti so. V brezbožni šoli jih učé, da ni Boga, da ni nebes, da človek nima duše, da Jezus ni pravi Bog. Mnogo naših slovenskih otrok nič ne ve o Jezusu in o Mariji, o jaslicah, o tabernaklju in križu. Za vse te nesrečne otroke morate v svetem letu posebno prositi, da bi čim prej spoznali Jezusa in se vrnili k njemu."

Ata je po teh besedah spet odšel. Mama pa je dostavila: "Otroci, ali ste slišali, kaj vam je povedal ata? Ti slovenski otroci se bodo vsi pogubili, če jih ne boste dobri otroci v svetem letu rešili. Kaj boste storili zanje?"

"Mama, jaz bom za svetega očeta in za te otroke zjutraj in zvečer molila: "Sveti angel varuh moj" in nič več ne bom jokala, ko me boš zjutraj poklicala," je zatrjevala mami najmlajša Metka.

"Jaz bom pe zjutraj in zvečer molil Očenaš in Zdrava Marijo in Metke ne bom nič več tepel," je obljubil Janko.

Tonček pa je rekel: "Mama, jaz bom pa molil tisto desetko rožnega venca: "Ki je za nas krvavi pot potil", in brati se bom rad učil, da bom mogel tudi iz molitvenika moliti za svetega očeta in da bi se vsi otroci vrnili k Jezusu."

Ko je mama vse to slišala, so se ji zablestele solze v očeh. Hitro si jih je obrisala in otrokom rekla: "Otroci, vaših sklepov in obljub, ki ste jih danes napravili, nisem vesela samo jaz, ampak jih je vesel tudi Bog. Tudi jaz bom molila vse to, kar boste molili vi. Sama bom pa še vsak dan v svetem letu molila rožni venec, da bi Bog varoval svetega očeta in da bi Jezus po Mariji kmalu vse slovenske otroke rešil iz rok brezbožnikov."

Zaaj vam lahko povem, kako lepo pri Tončkovih obhajajo sveto leto. Ata in mama vsak večer molita rožni venec, otroci pa svoje molitve, ki so jih obljubili. Ko Metka zjutraj vstane, nič več ne joka. Janko je zdaj z Metko zelo dober. Nič več je ne tepe. Tonček se pa pridno brati uči.

GREGOR MALI

OTROCI! Jezus vas v tabernaklji pričakuje... Obiskujte ga radi ali vsaj pokrižajte, odkrite se, kadar greste mimo cerkve. In kadar se udeležite sv. maše, prejmite ga v svetem obhajilu! Jezus vas bo vesel!

NOSITE BOGA V SVOJEM SRCU

Saj vam je znana zgodba o svetem Tarziciju?

Živel je v poganskem Rimu v času peganjanja kristjanov. Rimski cesarji so hoteli uničiti krščansko vero. Kristjane so zapirali v ječe, mučili jih na najstrašnejše načine, pribijali na križe. A kristjani so šli z veseljem v muke in smrt za Kristusom. Najhuje jim je bilo, če so morali brez svete popotnice v smrt. A kdo naj jim jo prinese, ko pa je duhovnikov premalo, pa še ti se morajo skrivati pred krutimi peganjalci?

Pa se ponudi 14 letni Tarzicij: "Oh, jaz ponese s sveto popotnico srečnim kristjanom, ki gredo k Bogu v nebesa, jaz!"

Skrbno spravljene nese Tarzicij svete hostije srečnim mučencem. Roke ima sklenjene preko prsi, na katerih počiva dragoceni zaklad.

"Hoj, Tarzicij, kam? Daj, igray se z nami," ga ustavi na poti gruča poganskih otrok. — "Ne, danes ne utegnem. Drugič!" odgovarja Tarzicij. — "Danes, danes! Mi hočemo danes! — Pa, kaj skrivaš na svojih prsih? Daj, pokaži!" — Pustite

me, pustite!" odgovarja Tarcizij v strahu, da mu poganski dečki ne oskrunijo Kruh življenja. A ti navalijo nanj in mu trgajo roke proč od prsi. Ko pa se jim to ne posreči, bijejo po njem s pestmi, suvajo vanj in brcajo — zaman. Kot bi mu bile roke izklesane iz kamna jih tišči Tarcizij na prsih, kjer počiva njegov Gospod — Bog. Pod številnimi udarci se deček zgrudi na tla. A še bijejo po njem neusmiljeni dečki, dokler Tarcizij ne obnemore. Z Bogom na srcu je mladi mučenik izdihnil svojo dušo.

Draga mladina! Vam danes ni treba — kot mlademu Tarciziju — nositi svete hostije — Boga mučencem; ni vam treba darovati svojih mladih življenj zanj. Eno pa morete in morate: **VEDNO NOSITI BOGA V SVOJIH SRCIH!** Naj nikdar noben smrtni greh, ki je največje zlo na svetu, ne prežene iz vaših src Boga, ki je vaš največji in najzvestejši prijatelj! Naj vas v vsem vašem življenju vodi ena sama misel: "Vse, vse, o Gospod, le greha ne!"

M

10 VPRAŠANJ

1. Kateri je najpotrebnejši zakrament?
2. Kje je bil rojen Jezus Kristus?
3. Kateri je največji praznik v letu?
4. Kdaj je postavil Jezus zakrament svetega Rešnjega Telesa?
5. Kateri so glavni deli svete maše?
6. Kaj je najpotrebnejše pri zakramentu svete pokore?
7. Katero so obredne barve mašnih oblačil?
8. Kdaj staršev in predstojnikov ne smemo ubogati?
9. Kateri je največji čudež, ki ga je naredil Jezus?
10. Ali opravljam redno dnevne molitve?

Otrokov poljub

Bral sem lepo zgodbo in mi je močno ugajala. Pripovedoval vam jo bom, kakor sem jo sam slišal. Morda bo ugajala tudi vam. In — nemara se bo temu ali onemu utisnila v spomin, da je ne bo zlepa pozabil.

V starih časih je živel poganski modrijan. Živel je daleč stran od ljudi. Posvetil se je samo študiranju in premišljevanju. Vedno ga je spremljala misel: "Vsi narodi na zemlji stavijo Bogu svetišča. Vsi narodi verujejo v Boga. Ali more živeti na zemlji človek, ki bi Boga ne poznal in častil?"

Neki dan je šel mož na sprehod mimo neke hiše. Vrata so bila na stežaj odprta. Sredi izbe je stala zibelka in v njej je jokal majhen otrok. Komaj nekaj mesecev je imel. Mož je pogledal okrog sebe, videl, da ga nihče ne vidi, stegnil je roko, in pobasal otroka pod sukno in zbežal.

Daleč v puščavi je nesel ukradenega otroka. Tam ga je vzgajal po svoje. Govoril mu je o gorah in dolinah, o potokih in drevesih, o soncu, zvezdah, morjih in ljudeh... Nikdar in nikoli pa mu ni povedal niti ene same besede o Bogu.

Otrok je rasel v puščavi. Bil je žalosten in bled, podoben rožici, ki jo izpodjeda črv.

Pet let je imel otrok, ko se je nekaj posebnega zgodilo. Bilo je žarno pomladno jutro. Otrok je vstal, še predno je bila njegova navada, šel je na vrt, ki je obkrožal hišo, in tam padel na kolena sredi rož. Prav v tistem času je namreč vstajala rdeča zora na vzhodu in je pobarvala vso okolico in vse obzorje. Iz otrokovih oči so sijali žarki veselja.

Tedaj se je na svojem žarnem vozu pripeljalo še jutranje sonce. Otrok je sklenil roke kakor v molitev in je vzkliknil: "O, sonce, kako silno si lepo. O sonce, kako veličastnega te je naredil On, ki ga ne poznam! O sonce, če vidiš ti Njega, Neznanega, povej mu, da je tu na zemlji otrok, ki Ga ljubi in časti. O sonce, če Ga srečaš na svojem potu, mu na njegovo čelo pritisni poljub, ki mu ga iz te daljne zemlje pošilja ubogi zemski otrok."

In otrok je s svojimi majhnimi prsti snel poljub z ustnic in ga poslal soncu, da ga ono samo ponese Bogu samemu.

Mernik

Sola mladih ugankarjev

A. ČRKOVNICA

Na prvi pogled se vam zdi, da so črke pri tej vrsti ugank zmedene, brez vsakega reda, v resnici pa ni tako, je in mora biti v njih neki gotovi red, ki je pa zelo različen. Ta red bomo v naslednjih vrsticah poskušali ugotoviti, to je, ugotovili bomo njihov "ključ".

Črkovnice delimo: 1. v črkovnice v eni, dveh, treh ali več vrstah — in 2. v skupinske črkovnice, to je v take, ki so sestavljene iz več skupin črk z dvema, tremi ali več črkami v vsaki skupini. Kako se bomo lotili teh? 1. Če so črke v eni nepretrgani vrsti, bomo včasih rešili uganko (ne zmeraj!) a) da bomo "pobirali" črke zapovrstjo po eno (po dveh, po tri itd.) kar "nazaj grede": Primer: i č a l t a g o l s e n i č a j a g o l s = rešitev = Sloga jači, nesloga tlačí. (Včasih bo treba tako pobirati "nazaj grede" po dve ali tri, itd. črke!) b) Včasih bo treba začeti v sredini in potem jemati črke izmenoma po eno (ali dve ali tri, itd) iz leve in desne strani ali obratno. Primer: č l a o s n ě j g l s o a a i e l g t a i = Sloga jači, nesloga tlačí. Če bi bila uganka sestavljena iz dveh ali več vrst, bo treba včasih reševati na načine, ki sem jih opisal pod točkama a) in b). Včasih pa tako, da vzameš izmenoma po eno črko iz ene in po eno iz druge (tretje itd.) vrste. Včasih tako, da vzameš iz ene vrste n. pr. prve vrste prvo črko, iz druge zadnjo črko (če sta samo dve vrsti) in tako nadaljuješ izmenoma do konca: po eno črko iz prve vrste naprej, po eno črko "nazaj grede" iz druge vrste. Primer! Oglej si številnico v 4. št. Dž in nje rešitev v naslednji številki! So pa še drugi načini, katere zasledimo s poskusi: Spreдай, задај, среда! Po eno, dve ali več črk!

2. Kadar je uganka sestavljena iz samih skupin črk, jo včasih rešimo, a) če začnemo pri vsaki skupini reševati z zadnjo črko in pobiramo v vsaki skupini posebej črke nazaj grede, začnši s prvo skupino. Primer: alis, alok, imol = Sila kola lomí. Včasih treba začeti pri zadnji skupini na isti način. Včasih tudi pri srednji skupini in potem nadaljevati na levo in desno (ali obratno) izmenoma. Včasih bo treba pri vseh načinih začeti s srednjo črko v skupini. S poskusi se dožene, kateri način je pravi.

Ta način ugank je zelo raznoličen. Če pri poskusih doženeš eno ali dve (ali več) besed, ki bi utegnile imeti pomen za rešitev, tako potem po istem redu nadaljuješ in kmalu uvidiš, če si pravo zadel. Včasih se posreči kmalu, včasih bo potrebno več poskusov, le potrpežljivost in pogum!

B. PREŠTEVALNICE

Ta vrste so pa tiste uganke, pri katerih je treba črke prešteti; n. pr. vsako tretjo (četirto, peto... itd.) črko; včasih bo treba vzeti že prvo črko (včasih pa, kakor je uganka dana, šele 3., 4., 5. itd. črko). Tu vam dam primer, če se prešteva vsaka tretja črka (črka, ki smo jo že "pobirali") in se največkrat (ne zmeraj!) ne šteje več) in se začne s tretjo črko: G z p a e i j s n u k a r i e n l = Pes, ki laja, ne ugrizne. Lahko bi se v kateri

ZLITOPIS

KLJUČ: = ž g o č plevel

= pol

= gozdna rastlina

= piščača

ČAROBNI KVADRAT

se	pan-	če	is-	živ-
lje-	zdro-	čič	sem	jek-
lo	nje	bim	krim	stek-
lo	se	Kuj	če	Oton
Zu-	kuj	raz-	me	sem

Ključ: Nariši si podoben kvadrat s 25 praznimi prostorčki! V te prostorčke vpiši števila od 1 do 25 tako, da bo vsota vseh števil v ravnih in navpičnih vrstah ter prekotnicah (od enega do drugega kota počez) enaka = 65. Odbiraj potem zloge po zaporednih številkah, pa dobiš pravo rešitev.

Gornji dve uganki nikakor nista težki. Majceno se potrudite, ugankarji, pa jima boste brž kos. Rešitve je poslali do 20. julija na uredništvo. Trije izžrebanci izmed njih, ki bodo pravilno rešili, bodo dobili na velikem srečolovu Dr. aneževnega rentgenskega sklada (20. avgusta popoldne na Belgrano!) vsak po 10 srečk zastoj!

REŠITVE UGANK IZ JUNIJSKE ŠTEVILKE

1. Spomenik našim padlim: Oj Rog Kočevski, Kočevski Rog! Ti slovenskih mož in fantov grob!

2. Skrit pregovor: En krivičen vinar sto pravičnih sne.

Reševalo je le malo ugankarjev. Pravilno so rešili: Avanzo Marija (Quilmes), Barle Miha (Quilmes), Marjčka Smersu (San Martin) in Barle Janko (Quilmes). Skrit pregovor sta pomanjkljivo rešila Edo Škulj in Majda Škulj (Martinez). Črno tiskani so bili izžrebani in bodo tudi dobili na srečolovu 20. avgusta vsak po 10 srečk zastoj!

uganki primerilo štetje "nazaj" grede. Veliko risanih ugank ima značaj črkovnic in preštevalnic. O tem bomo govorili v poglavju: **Risane uganke.**

IZ ZASUŽNJENE DOMOVINE

Oslabel je močno msgr. Anton Vovk, pomožni škof ljubljanski, pa po poročilih še vedno dela.

Prelat dr. Aleš Ušeničnik, univ. prof. je moral v posteljo, kamor so ga prisilila leta. Zadnji čas je obolel tudi njegov brat dr. Franc.

Koroški pevci so obiskali Gorico in Trst. Prišli so od sv. Lenarta pri Sedmih studencih. Natrpana je bila mala dvorana Katoliške tiskarne, kjer je v imenu prosvete prisrčno pozdravil pevce urednik "Katol. glasa" Stanko Stanič. Želel jim je dobrodošlico tudi v imenu tistih Goričanov, ki jih ne morejo osebno pozdraviti, pa bi jih radi, ker ni bilo mogoče dobiti večje dvorane. Peli so pristne koroške pesmi pod vodstvom Guštinovega Lojzeta, ker pevovodja ni dobil dovoljenja za potovanje. Drugi dan so ponovno napolnili dvorano in gdč. Zora Piščanec je poklonila šopek nageljev pevovodju in pevcem. Goričanom se je zahvalil za tako lep sprejem in razumevanje g. Tišler, ki je zbor pripeljal.

Popoldne so pevci odšli iz Gorice proti Trstu, kjer so zapeli na tamošnji radijski postaji in je koncert zelo lepo uspel. Po koncertu so se peljali na izlet po mestu preko Katinare v Boljunc, ker so hoteli videti tudi slovensko vas na Tržaškem, a začudili so se, ko niso našli slovenske zastave. Ogleдали so si stolnico sv. Justa in že došli v Marijin dom, kjer so pripravili koncert kot gostje slovenske prosvete. Dvorana je bila zasedena do zadnjega kotička. Pozdravil jih je prof. Peterlin in predsednik Kršč. socialne zveze dr. Cerovac. Za vsemi temi jih je prisrčno pozdravil msgr. Omerza. Povdaril je, da bo samo v trdni povezanosti katoliške in narodne misli slovenski narod obstal tukaj na Tržaškem. Govoril je še tajnik č. g. Peter šorli. Pevci so, čeprav utrujeni, res lepo podali vse točke koncerta. G. Tišler se je zahvalil za razumevanje in navdušenje tržaških rojakov.

Za kaplana v štandrez je prišel g. Bogomil Brečelj, katerega so farani z navdušenjem sprejeli.

Msgr. Piculini, župnik s Travnika v Gorici, kjer je slovenska služba božja, obhaja letos zlato mašo.

Nadškof msgr. Margotti v Gorici je v nedeljo 30. aprila imel sv. mašo za Slovence na Travniku in med mašo lepo slovensko pridigal.

Šmarnice v Gorici so imeli ob tričetrt na šest zjutraj na Travniku, zvečer ob osmih

v stolnici. V stolnici je govoril msgr. dr. Fr. Močnik.

Smrt Marije Lovšin roj. Pintar nam sporočajo iz Jurjevce pri Ribnici. Bila je mati g. župnika Lovšina. Stara je bila 78 let. Zapušča samo moža, s katerim sta preživela 56 let zakonskega življenja, pa nista mogla imeti nobene spominske slovesnosti zlate poroke. Med vojno je veliko pretrpela, ko je zgubila dva sina, Jožeta, ki je umrl na Rabu, in Franceta, ki je padel ob vrnitvi. Na veliko nedeljo zjutraj je umrla lepo pripravljena. Gospodu župniku Vinku, našemu pridnemu sodelavcu, iskreno sožalje, rajni materi pa večni pokoj!

Jugoslovanske oblasti so duhovnikom goriške škofije, ki živijo sedaj v Jugoslaviji, dovolile, da smejo uvoziti iz Italije sveče, kadilo in blago, nato so jim pa določili kot carino 40.000 Din.

Nastopajo pti cerkvenim pogrebom. V Kalu nad Kanalom je zadela kap kmeta Petra Langa, ki so ga še mazilili s sv. oljem, žena in hčerka sta pripravili vse za cerkven pogreb, pa je prišel domov sin-partijec, ki je nastopil odločno proti cerkvenemu pogrebu. Nosilci so rekli, da brez duhovnika ne nosijo, zato je sin dobil same partijece.

Koledar Družbe sv. Mohorja v Celju je izšel. Med drugim ima tudi osmrtnico za mariborskega škofa dr. Tomažiča, sicer je pa vse zelo pisano v duhu nove dobe.

Msgr. Andrej Zink, župnik na Opčinah je umrl 12. aprila. Rojen v starodavni slovenski tržaški družini je študiral nemško gimnazijo v Trstu in bogoslovje v Gorici, bil posvečen v mašnika 1894, služboval nato po različnih krajih, dokler ni 1912 prišel na Opčine, kjer je postal tudi dekan. Pokopal je pokojnega msgr. Ukmar, ki je v slovenskem govoru lepo opisal duhovniško podobo in delo umrlega. Pri pogrebu je bil navzoč tudi tržaški škof msgr. Santin. Naj pokojnemu sveti večna luč in naj prosí v nebesih za svoje sobrate v domovini, da bi vztrajali.

Poročili so se v Meranu Zvone Hribar in prof. Sonja Gombač, v Rimu pa dr. Jože Velikonja in prof. Tili Rus.

Krži po zasebnih stanovanjih so nekaterim napoti v Sloveniji, ko zahtevajo od ljudi, da morajo odstraniti svete podobe iz svojih hiš ali pa plačevati zelo visoke davke za vse to.

V župno cerkev v Spodnjem logu na Kočevskem in podružnico sv. Trojice so komunisti spremenili v konjski hlev. Prebivalce teh vasi so neznanokam odselili, v vasi so naseljeni delavci iz Istre in Notranjske kot kaznjenci. Sekajo gozdove in gradijo hleve.

MED ROJAKI V SVOBODI

ARGENTINA

Menda smo slovenski naseljenci v Argentini med najbolj srečnimi v tem pogledu, da se brez večjih težav tolikokrat moremo zbrati k pristrčnim verskim pobožnostim, katere moremo obhajati prav po slovensko domače v tolikem številu. Za lujanskim romanjem smo imeli zadnje tedne spet nekaj prireditev.

Romanje na zadnjo nedeljo v maju je že leta in leta nazaj vsako leto zbralo v Marijini cerkvi v Lourdesu na stotine Slovencev. Prejšnji naseljenci so redno tja hodili in so takoj povabili tudi nove. Letošnje leto se nas je nabralo kar 600, čeprav smo 14 dni prej bili v Lujanu. Zbrali smo se pri votlini, kjer smo med petjem molili sv. rožni venec, nato se uvrstili v procesijo k zgornji cerkvi, ki jo gradijo, ter med petjem in molitvijo prišli v kripto, kjer je bila najprej pridiga g. Oreharja, nato pa so bile litanije, ki jih je ob asistenci gg. Hladnika, Kalana, Lenčka opravil g. Škulj, ki pastiruje v bližnjem San Martinu. Za petje so lepo skrbeli pevci iz San Martina, nekatere pesmi je pa pela vsa cerkev, kar je ob takih prilikah še najlepše.

Procesija sv. Rešnjega Telesa je bila lep višek pobožnosti v teh tednih. Ker je na praznik sv. Rešnjega Telesa dovoljena samo ena procesija v mestu na Majskem trgu, ki jo vodi kardinal, in pa ker se vsi na praznik itak ne bi mogli udeležiti, ko so prisiljeni delati, smo imeli Slovenci svojo procesijo v nedeljo v osmini sv. Rešnjega Telesa čisto po slovensko, kar nam škofija rada dovoli. Že prejšnje dni so bile naprošene posamezne sosseke, v katerih se ob nedeljah zbirajo Slovenci k službi božji, naj vsaka poskrbi za en oltar. To je bilo letos prvič in se je lepo obneslo, ker tako procesija dobi res splošen slovenski značaj in je lažje oltarje lepo pripraviti. Po dvorišču slovenske gimnazije so jih postavili, in sicer prvega, Srca Jezusovega, iz San Martina, drugega Svetogorske Matere božje, iz Lanusa, tretjega sv. Jožefa, iz Ramos Mejia, četrtega

Marije Pomagaj, pa Belgrano. Najprej je bila od 10 tiha sv. maša, nato se je razvila procesija, katere se je udeležilo okrog 800 ljudi. Za križem, ki ga je nosil mož ter sta ga spremljala dva z gorečimi svečami, so šli najprej otroci, nato za posameznimi banderi Marije Pomagaj, Svetogorske ter iz San Martina, moški, za njimi otroci s cvetjem (v prihodnje bi jih želeli več), za temi narodne nošč, pevski zbor "Gallus", duhovščina z Najsvetejšim. Za nehom so šli odborniki "Društva Slovencev" in Slovenskega katoliškega akademskega starešinstva ter žene in dekleta. Procesijo je ob asistenci gg. Petelina, Lenčka in Merinika vodil g. Orehar. Lepo je bilo poslušati prepevanje slovenskih evangelijev v sredi Buenos Airesa in gledati lepo urejene vrste, ki so pobožno spremljale Najsvetejše. Domačini, ki so to videli, so nam častitali!

Svete ure pred prvim petkom smo imeli za junij v Buenos Airesu: v kapeli pri marianistih, Rivadavia 5652, v Ramos Mejia in Florida v župni cerkvi. Zbralo se je lepo število častilcev, pa jih mora biti še več. To pobožnost moramo vzeti kot častno dolžnost hvalnosti do presv. Srca Jezusovega. Izšla je sedaj "Ura molitve izseljencev".

Za julij bomo imeli v istih krajih sveto uro 6. julija. Vsi, ki morete priti, povabljeni!

Duhovniške spremembe v Argentini. Iz Španije je prišel dekan g. Ciril Milavec, ki je bil prej sprejet v nadškofijo La Plata. Iz Mendose je odšel g. Caserman. Da Slovenci v Mendosi ne ostanejo brez svojega dušnega pastirja, je msgr. Solari, nadškof iz La Plata, dovolil g. Malenšku, kaplanu v Quilmesu, vstop v škofijo Mendosa, kjer je nastavljen v župniji San Parroquia San Nicolas, Sarmiento 164, Mendosa). Polovico tedna bo imel prostega za delo med Slovenci. Na njegovo mesto v Quilmes je prišel g. Matija Lamovšek iz Baradera, karor je odšel na faro g. Milavec. — G. Karel Zajc, ki je bil nekaj časa v župniji Banfield, nato v Monte, je prišel v Buenos Aires, kjer je postavljen za hišnega duhovnika pri redovnicah Častilkah presv. Rešnjega Telesa, Potosi, stanuje pa v Hogar Sacerdotal, Condarco 552, Capital. — G. Tomažič Ivan, dosedaj kaplan v San Martin, prov. Mendosa, je dobil v isti škofiji župnijo La Paz, odkoder upravlja še drugo župnijo Santa Rosa. (Naslov: T. J., Casa parroquial, La Paz, prov. Mendosa). — Vinko Levšin, dosedaj na župniji Chacabuco, škofija Mercedes, je nastavljen za hišnega duhovnika samostanov in kolegijev v kraju Lincoln (Naslov: V. L., C. Pellegrini 230, Lincoln, FCNDFS).

Lepo sponinsko slovesnost za našimi vojnimi žrtvami smo imeeli v Buenos Airesu v začetku junija. Nastopajoče in sceno kaže slika na levi.

NAŠI BOGOSLOVCI

“Veš kaj, Lojze, vse kar je prav!” maha Janez z gorjačo v desnici. Preko rame mu visi rdeče zagrinjalo, v levici pa tišči cilinder in budilko. “Vse se je zgnetlo na tri dni popočitnic. Nihče mi noče pomagati za predstavo “Cilinder-kluba”.”

“Saj ..” mu hoče ugovarjati prefekt.

“Počakaj. Janez in Vinko poučujeta katekizem, trije se že celo popoldne namakajo v ribniku, dva sta jo mahnila na vrh Tomolaste, Milan in Vencelj tudi že celo večnost natezata jagnje na kol, ta se žuli angleščino, oni se muči s harmonijem, dva morata nabirati peperino, Tone kuha, Bogdan urejuje kaščo, eden se ubija s kitaro, drugi vleče harmoniko...”

Potrpi vendar. Nocoj se pripelje g. ekonom z bratom, jutri g. profesor Janez goduje, obenem bo padel med nas g. škof, pojutrišnjem bo treba dati slovo Karolini. Za nocoj pravi gala sprejem z orkestrom, za jutri različne in predstavo “Cilinder-kluba” pa kres in petje in...”

“Počasi, počasi, Janez.”

“Še to. Potem res nikamor ne pridem.” Odkuril jo je iz senčne lope po stopnicah v svojo kajžo.

Časopis “Naš dom” na steni napoveduje za te dni res velike reči, kot jih je stresel v naglici Janez pred prefekta. Zraven njega pa se smeji velik plakat s sporedom jutrišnje predstave.

* * *

Noč se je spustila z bližnjih gora na skromno vasico Karolino in zalila vso dolino planinskega potoka. Sloka topola stražita pet kamnitih koč, obdanih s skalnato ogrado. Nekdaj je bil to hotel, sedaj pa uživajo v njem počitnice slovenski bogoslovci. Prav za prav čudno, a Bog že zna poskrbeti za svoje otroke.

Na travni preprogi poleg koč se ovijajo podolgasti plameni okrog ozkih polen.

“Tone, glej, da se ti golaž za goste ne shladi,” naroča prefekt bogoslovcu kuharju.

“Jože, ti prinesi iz omare lampijončke in jih obesi na vrtna vrata, Poskusimo še enkrat z uvodno koračnico.”

Okróg harmonikarja se zvrste bogoslovci z glavniki in papirjem, France privleče star zaboj in močno poleno, Tone drži manjšo škatljo, Milan je pritihotapil iz kuhinje pokrovke.

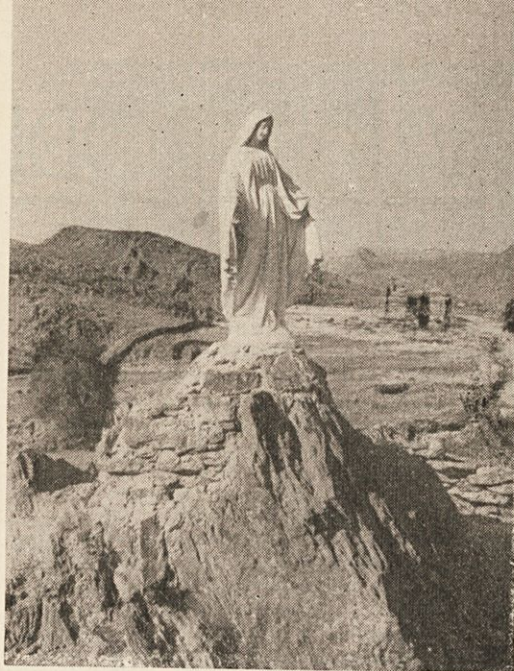
“Tarantam je - tarantatam - bum - bum - bum - Hej Slovenci ...”

Od bližnjih skal se odbija vesela koračnica.

Na klanecu je ustrelilo, Dominikovo znamenje, da prihajajo.

Iz avtomobila izstopijo g. misijonar, g. ekonom in jezuitski brat, ki je prispel na ogled družbinega posestva. Obrazi jim žare nad izvirnim sprejemom.

“Tone,” pride do besede g. ekonom, “daž

1. in 2.: Brezmadežna kraljuje nad Karolino in vabi k sebi svoje bodoče duhovnike. —

3.: Bogoslovci so se v San Luisu z robo vred naložili na kamijon in odbrzeli v Karolino.

NA POČITNICAH!

nam kaj za pod zob. Človek je tako vse bolj sprejemljiv za umetniške užitke."

* * *

"Bom, bom, bom."

Komaj se zasveti po planinskih pašnikih in skalah, se že oglasi gong, viseč sredi pristave. Kmalu je videti postave v črnih talarjih stopati v kapelo. Pred tabernakelj poklekajo vsi tihi in zbrani. Niti številna opravila zadnjih dni niti razposajeni kerubini na Murillovi podobi nad oltarjem jih ne zmotijo.

Potem se porazgube po poteh in čerih na vse kraje. Kot kartuzijani stopajo, vsak v svojih mislih. Pogovarjajo se z Bogom. O marsičem se je treba pomeniti. In v planinskem zraku in ob glasnem potoku se to da. Prebujajoče oranžno jutro je le novo razodetje Boga, tega dobrega Očeta.

Vračajo se k sveti daritvi. Srca čutijo v tem samotnem svetu vso veličino svete maše.

* * *

"Sedaj pa na delo," si misli Janez, ki vleče od nekoč velik zaboj, vojaške hlače in prazni steklenici — zadnje rekvizite za večerno predstavo. Pohiteti je treba, ker čez dan ne bo časa.

"Čimprej vsi k potoku," izda prefekt dnevnopovelje.

Na prijazni jasi za prvim gričem sta postavljena ražnja. Tu ima Vencelj glavno besedo. Nad razbeljeno žerjavico enakomerno vrtita dva pomagača jagnjeti. Skorja je porjavela in v žerjavico padajo kaplje masti, da prijetno udarja v nos. Od časa do časa pomaže Vencelj živalici z oljem. Vmes pa vleče čaj po cevki iz "bombille".

Jasa pod velikansko navpično skalo se polni. Ta privleče s seboj nerodno poleno, drugi košaro s kruhom, tretji harmoniko.

"Škof bo vsak čas tu," pridirja France.

"Tudi njega je treba sprejeti z orkestrom."

Presenetili so ga. Vesel je in oni njega. Še hoče pesmi. Taktirko vzame v roke zdaj gospod ekonom. Popravi si široki slamnik in napočnike, pipo vrže v travo in začne. Škof se smeje in kima z glavo: "Veselih ljudi je še Bog vesel. Veselje naj bo osnovna poteza našega bogoslovja."

Potem jame odvijati pakete, za g. profesorja, ki goduje, ima pleteno volneno čepico, za kuharja latinsko diplomo, v kateri mu daje naslov častnega doktorja v kuharski umetnosti.

Glasbila se morajo umakniti jedilnemu orodju. "V imenu Očeta..."

"Bog žegnaj vsem skupaj!"

Le fotograf se trudi na vzbokli skali s svojimi pripravami.

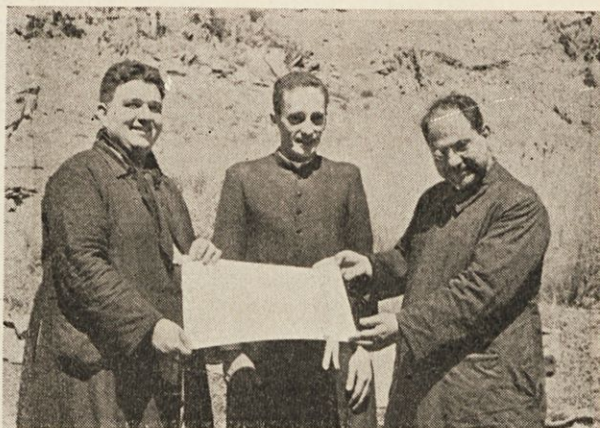
* * *

4.: Tam so si omislili "orkester", katerega "častni kabelnik" je g. ekonom, prof. dr. Ign. Lenček, ki mu je dirigiranje zelo pri srcu, najbrž v dosego "linije"... — 5. in 6.: Z godbo so sprejeli sanluiskega škofa mons

di Pasqua, ki je prišel med nje, da obdari za god prof. dr. Ahčina — s toplimi in lepimi nogavičkami in spalno čepico... , počitniškega kuharja bogoslovca Šku'ja (spodaj v sredi) pa z diplomo kuharske umetnosti... Levo edini domači bogoslovec, desno škof.

7.: "V poletni vročini na strme vrhe..." so se podali s škofom prof. dr. Gnidovec (levo), prof. dr. Ahčin (desno) in najbolj "hrboviti" bogoslovci... 8.: Pod strokovnim vod-

stvom bogoslovca Venceljna in budnim očesom g. ekonomista se na različnih pečeta dve jagnjeti, okoli katerih že preže "volcje"... 9.: Da čakanje ni predolgo, vržejo "en tarok".

Nekaj korakov navzdol leži ribnik. Umetno zajezen potok odlično služi za kopanje. Široko se smeje zarjaveli obrazi iz vodne gladine. Grški modrijan je vsaj v tem primeru imel prav, ko je trdil, da je voda najboljša.

"En, dva, tri," se poženejo s skal v vodo.

"Tudi voda je od Boga," je vesel škof.

"Prezvisehni, otroci bi vas tudi radi. Na pristavi vas čakajo."

"Muy bien!" Treba je oditi.

Pri "hotelu" res že čakajo v lopi otroci. Juan, Domingo, Pepa, Jorge... Bogoslovca, ki jih poučujeta vsak dan v vaški cerkvi, sta jih zlobnala skupaj. Začudeno zro velike otroške oči, saj škofa ne vidijo vsak dan.

K Mariji nad pristavo jih vodi, bogoslovec pa pritovorita gor zaboj grozdja.

"Zapojte najprej, potem boste pa zobali." In pojo. Tako! Drug za drugim nastavljajo dlani in škof jim deli sočni sad. Prilni so bili, saj so ves mesec zvesto hodili k verouku. Vinko in Janez sta jih sklicevala z zvonjenicem. Natepli so se iz vse vasi. Potem sta jih učila. Tudi onadva zaslužita grozd. Še tisti bi ga morali dobiti, ki so ob nedeljah s potkavanjem vabili vaščane k sveti daritvi. Pa jih ni sedajle tukaj.

"Jeep" je zatrobil. Škof se je odpeljal. A program današnjega dne še zdavnaj ni izrpan. Janez to dobro ve. Zato tako živčno koraka po veži, kjer se bo vršila nocojšnja predstava. Vsaj dve kitici mora še ustvariti. Pa danes ni v formi.

* * *

Nocojšnji godovnjak Janez od Boga ohliva z vodo drobno glavico: "Jaz te krstim v ime Nocojšnji in Sina in Svetega duha." Potem pa zaniše v bukve. Ta je že petnajsti v tem mesecu.

G. ekonom daje Tonetu v kuhinji zadnja naročila: "Polento počeno zabeli!" Ostali so posodili po travi ob srednji koči na vzpetini. Gospod misijonar jim slika težave in delo v misijonih. "V vsakem bogoslovcu mora tudi ta ogenj goreti." Ta in oni bi rad še kaj o Slovencih v Buenos Airesu zvedel. Dolgo traja razgovor, prav do mraka.

* * *

"Dragi gospod profesor!" Tako se začne voščila. Pevski zbor zavoje tri pesmi gospodu godovnjaku za god. Solze se svetijo gospodu v očeh, ko se zahvaljuje:

"Res je lepo in prijetno, kjer bratje nrebivajo skupaj. Kier je ljubezen, tam je Bog." Zahvaljuje se, pa je čutiti, da se zahvaliti ne more. Vsaj on tako čuti.

"Dovolite še nekaj veselih točk našega "Cilinder-kluba," najavi Janez. Vsem se razžare obrazi in usta raztegnejo.

"To, to," čuješ zadovoljno brundanje.

Zastor se dvigne. Na očvetljenem odru se prikaže o trije. Prvi je dolg, suh s slamnikom na glavi, drugi majhen z angleško čenico, tretji postaven plavalasec. Globoko se priklonijo.

"Prišli, prišli smo to-le vam povedat,

da letos sedem šib na vas preži!

Pa brez skrbi in mirno kri, prešlo, prešlo bo vse."

In jih naštevajo. S to ošvrknejo enega, z drugo drugega.

“In sedma šiba je že znana, ta je in bode: roj profesorjev. Pa brez skrbi...”

Bogoslovci so zadovoljni nad temi ugotovitvami, gg. profesorji pa tudi ne zamerijo. Saj take večere je treba marsikatero požreti.

“Lahko noč, lahko noč, zdaj grem duhat špeh, da se ga naduham pred večerjo, ker nič ga ne pride do zadnjih nas treh, o, to vam je greh!”

Janez si vesel mane roke. Večer je za silo uspel. Prav je, da se zahvali za uspeh. In jo mahne na grič. Tudi drugi se zberejo gori. Toliko večerov so prepeli tu gori pri svoji Materi, pa da bi se ne šli poslovit od Nje? In pojo. Zbrano in tiho, pa spet veselo in vriskajoče, kakor narekuje srce.

“Angelček varuh moj, varuj me ti nocoj.”

Doli v vasi slone domačinj ob kamnitih ogradah in love valujoče zvoke. Onstran potoka laja lisjak.

* * *

Zadnje dopoldne. Jože jo maha z metljo, Tone teče z vedrom vode, kuhar čisti lonce. Pustiti je treba vse čisto in snažno.

Na dvorišču tvorijo kovčke na avtomobil. Zadaj vežejo z debelo vrvjo, da se kaj ne izgubi po poti.

“Oj, zdaj gremo, oj zdaj gremo...”

Teško diha avto navkreber. Še zadnji pogled na prijeten dom in že so v drugi dolini. Kovčki skačejo, bogoslovci zadaj avtomobila so reveži. Med skalnimi škrbinami in mehкими planotami pelje pot, Nocoj bodo v semenišču.

Deset kilometrov iz vasi avto ustavi. Šofer zleze podeni! “Bat se je pokvaril!” Na samem so in upanja na pomoč ni. Dva ubereta nazaj v Karolino, člen v bližnjo vas. Šele jutri bo možna pomoč.

Hitro so plachte na tleh. Prav za prav je lepo spati pod milim nebom. Le mrzlo je. A za konec počitnice to doživetje ni napačno.

Počitnice so tako podaljšane za en dan.

—ž—

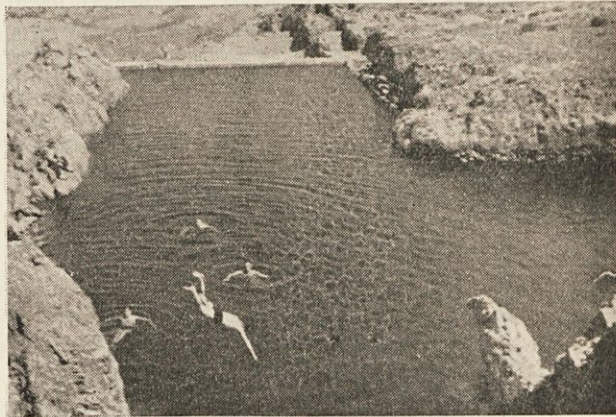
ITALIJA

Slovenci v Rimu so praznovali stoletnico rojstva škofa Jegliča. Za Binkošti so jo pripravili pod vodstvom njegovega rojaka iz Begunj na Gorenjskem g. Iskra, ki študira na Bibličnem inštitutu v Rimu. Na binkoštno soboto je n. Prešern D. J. bral zanimiv sestavek msgr. dr. Jagodica o dr. Jegliču, naslednji dan na binkoštno nedeljo pa so imeli pri šolskih sestrah na Via dei Colli ob 10 sv mašo s pridigo, ki jo je imel prav tako gen. asistent p. Prešern. Udeležilo se je te maše veliko rimskih Slovencev.

Na praznik presv. Trojice pa so imeli lepo spominsko akademijo. Najprej je bil v cerkvi govor p. Huga dr. Brena OFM o škofu Jegliču kot Marijinem častilcu, nakar so bile pete litanije. V dvorani so najprej zapeli “V Gorenjsko oziram se skalnato stran”, nato je imel č. g. Rafko Vodeb slavnostni govor, ki ga prinašamo na drugem mestu. Za tem so za-

10.: Na vrhu najvišje gore v sanluisški provinci, Tomolaste, ki se vzpenja tik nad Karolino. — 11.: Kako se po taki turi prileže skok v kopalni bazen, poln sveže studenčnice, ki se neprestano pretaka skozi. — 12.: Proti večeru pa spet na višino k Brezmadežni, kjer bogo-

slovci radi zbirajo vaško mladež! To pot je bil tudi škof z njimi in so peli in molili, varni pod Njenim okriljem, dočim je vse ozračje zagrinjal v temo kakor megla gosti prah, ki ga je veter prinesel iz pame. (Foto DŽ)

peli pesem "Ob večerni uri", sledila je recitacija škofovih besedi na fantovskem taboru v Celju. Pevci so zapeli "Zgodnja Danica". G. Vodeb je za to priliko spesnil sonet, ki je zelo lepo učinkoval na navzoče. V imenu Hrvatov je pozdravil spomin škofa Jegliča rektor zavoda sv. Hieronima v Rimu msgr. dr. Madjerec. S pesmijo "Povsod Boga" so zaključili prireditve, ki je po poročilu zbrala izredno veliko rojakov.

Svetoletno romanje so Slovenci v Rimu opravili na Belo nedeljo. Zbrali so se najprej v baziliki Marije Velike, kjer so zapeli litanije Matere božje, nato so šli v baziliko sv. Janeza v Lateranu, kjer jim je po molitvah cerkev razložil prof. dr. Vodopivec. Z avtobusi so se odpeljali k sv. Pavlu, učitelju narodov, kjer so skupno molili očenaš in vero tudi za tiste, ki so med Slovenci izgubili vero. Že pod večer je zadonela slovenska pesem v prvi cerkvi sveta pri sv. Petru. Nekaj čez sto Slovencev se je zbralo na to romanje, zastopajoč drugih sto in sto, ki bi gotovo prišli iz domovine in drugod, pa ne morejo zaradi razmer, v katerih živijo.

ANGLIJA

"Pismo" v novi obleki, kakor sam pravi, je poslal g. župnik Kunstelj, slovenski dušni pastir v Angliji, svojim vernikom. Na tako pristrčen način kramlja z njimi, da zadovolji fante, s katerimi je živel v dnevih domobranstva in begunstva po italijanskih taboriščih; zanima pa tudi dekleta, ki iščejo kruha v različnih zaposlitvah po širni Veliki Britaniji, zanima končno družine, ki se po poročilih pisma v zadnjih mesecih zelo ustanavljajo.

Počitnice popisuje eden izmed Slovencev svojemu župniku takole: "To pot Vam pišem s počitnic. Dolgo sem premišljeval, kam naj se podam za svoj "holiday" (počitnice), pa sem se končno odločil za samostan. Mir in krščanska pobožnost, ki vladata v tej sveti hiši, dajeta moč in uteho vsakomur, ki se semkaj zateče. To je opatija Belmont, ki leži v bližini Hereforda. Na mali vzpetini se sredi gaja skriva sivo smostansko poslopje, le visoki štirioglati stolp se vidi iz doliave. Tako je tudi življenje tukaj; skrito in tiho, vendar stolp vere in stebrišče katolištva, ki je daleč vidno, kipi k Bogu. Navadno sem preživel počitnice na plesih in po drugih zabavah; posledica je bila, da sem hlepel po vedno večjem veseljačenju. Na kraju počitnic pa sem se vrnil utrujen in potreben odmora — na delo. Šele v poslednjem času sem se oklenil (vedel sem zanjo že dolgo) stare resnice, da je največji vir veselja notranja uravnovešenost, ki je tu črpan v obilju. V ponedeljek bom šel spet na delo brez "mačka", utešen in okrepan, poln novih moči"

ZDRUŽENE DRŽAVE

Posebnost letošnjega leta bosta novi maši **dveh slovenskih frančižkanov**, o katerih pa še nismo mogli zvedeti kaj točnega, le toliko, da pridiga škof dr. Rožman. Novomašnika sta oba prišla lansko leto iz Evrope. — 4. julija pričakujejo može in fante Društva Najsvetejšega imena iz Clevelanda. V nedeljo 16. julija

imajo svoj romarski dan farani sv. Štefana iz Chicago. Najprej pobožnost v cerkvi, potem pa razvedrilo zunaj na svežem zraku. — **ženska zveza** pride v drugi polovici julija s pevskim zborom. — **Prekmurci** imajo določen shod 30. julija, ko se zbero s svojim romarskim prekmurskim križem ob cesti, odkoder gre procesija v votlino. — Okrog praznika Marijinega Vnebovzeta, pridejo farani sv. Jurja iz South Chicago, po prazniku žene in matere Oltarnih društev iz Clevelanda, Ohio.

V Lemontu je izšel molitvenik "**Zdravnik moje duše**", ki ga je sestavil p. dr. dr. Angelik Tominec v Ljubljani 1. 1938.

Misijone in štiridesetne pobožnosti imajo frančižkani po USA, pomagajo pa tudi škofu dr. Rožmanu, ki vodi slovenske misijone po farah. To so pred vsem p. Alojzij, p. Odilo, p. Ciril in komisar p. Aleksander.

Prišel je novi pater iz Evrope p. **Mirko Silvester**, ki je bil lansko leto posvečen v mašnika.

Spominsko akademijo slovenskim žrtvam so pripravili v Clevelandu za 4. junij. Kot govornika sta bila napovedana škof dr. Gregorij Rožman in minister dr. Krek. Poleg odskih točk so bile predvajane tudi simbolične vaie in petje. Pokroviteljstvo je imela podružnica Lige katoliških Amerikancev iz Clevelanda.

Rev. Julij Slapšak obhaja svojo srebrno mašo. Najbolj se ga spominjo "Argentinci", odkar se je lansko leto smejal s škofom Rožmanom po vseh slovenskih naselbinah, ki jih je s škofom obiskal. Kdo bi mislil, da je že srebrni mašnik, pa je le res!

Škof dr. Rožman v farnem poročilu cerkve sv. Lovrenca v Clevelandu k srebrni maši tako piše:

"Pred 25 leti je na praznik sv. Petra in Pavla (29. 6. 1925) škof Anton B. Jeglič v ljubljanski stolici posvetil sina prvorojenca znanega pisatelja-učitelja Julija Slapšaka, čigar pisateljsko ime je "Mišjakov Julček". Po očetu je tudi sin dobil ime, saj ga nihče ni drugače klical kot Julče ali še bolj domače Jule.

Rojen je bil v gorenjski Vipavi, Leše, kjer je najprej pomlad in še pozimi sonce sijalo. Menda mu je leško sonce že v zibelki nalilo v dušo ono sončno vedrost, ki ga spremlja vse življenje. Vedrega nasmeška mu niso mogli ugasiti ne mnogi trpki doživljaji niti smrti, ki je prezgodaj utrjala dva ljubka cvetova iz družinske grede, dve dragi sestrici. Ostal je vedno nasmejani Julče, kakor so ga lani v Argentini na splošno nazivali. Ko je odslužil vojaški rok, je bil določen za kaplana v škofljan na Dolenjsko. Gorenjec se je hitro uživel v Dolenjce. "Hribovski župnik" so ga imenovali v Ljubljani in on se je nasmehnil zadovoljno temu naslovu, saj je vedel le on, koliko truda ta naslov pomeni. — Sedmo leto že mu je potekalo na fari, pa se še ni naveličal, pa dobi pismo župnika rev. Omana od sv. Lovrenca, ki ga vabi za slovenskega kaplana. Ko je rev. Gnidovec odšel v Wyoming. In gospod Julče je bil takoj pripravljen. Kar čudno se mi je zdelo, da se je takoj odločil — ker je bil zelo navezan na družino, na očeta, mater,

sestre in brate... Tako je prišel rev. Julče k sv. Lovrencu med 1. maja 1932 in je tam že osemnajsto leto. — Veliko ljubezen ima do bolnikov. Rad jih obiskuje. Čim zve, da je kateri v bolnišnici ali če ga je treba prevedeti, takoj gre na tje. — Omeniti moram še njegovo skrb za pakete, ki jih pošilja potrebnim na vse kraje — tudi meni jih je. Toliko jih je že postal, da bo knjiga, v katero vsak paket skrbno zapiše, kmalu polna... Ko bo stalo srebro srebrno mašo točno na obletnico njegove maše 2. julija, mu boste hvaležni za njegovo duhovniško delo med vami ter za to, naj mu Bog da dočakati še zlati jubilej v lepših časih. Zdrav in krepak je, naj ga Bog takega še nadalje ohranja."

Tem prelepih škofovim besedam se tudi argentinski Slovenci pridružujemo s častitkami in molitvijo za g. "spremljevalca", kakor je v Argentini bil ob zadnjem škofovem obisku imenovan!

ČILE

Smrt salezijanca g. Klemenška Antona je bridko zadela slovensko kolonijo v Čile. Na petek pred Binkošti 26. maja zjutraj ga je zadela kap in kar je imel še drugo bolezen, mu zdravniki niso mogli kaj pomagati. Še isti dan popoldne je lepo pripravljen umrl. Njegov družbeni sveteljnik Fr. mu je podelil sv. zakramente, nato spet ena izmed begunskih žrtev, ki so opustile, preden so dočakale lepših dni Slovcem.

Pokojnik je bil štajerski rojak, doma iz gorke Sečave, kjer je bil rojen l. 1900. Gimnazijo je študiral pri salezijancih v Ljubljani. Bogoslovne nauke je skončal v osrednjem salezijanskem semenišču v Turinu. Ko je postal duhovnik, je služboval na mnogih krajih Slovenije, dokler ni postal župnik v Veržeju pri Ljutomeru, kjer je deloval do časa, ko so ga pregnali Nemci ob vdoru v Jugoslavijo. Živel je kot izgnanec najprej v Zagrebu, nato pa je prišel v Ljubljano. Kakor mnogi drugi soročje, je tudi on 1945 odšel kot begunec v Avstrijo, odkoder je prišel v Punta Arenas in Porvenir v Čile. — Bil je poznan kot duhovnik zlasti v spovednici in pri pouku mladine. Naj mu povrne Bog z večnim mirom vse dobro!

KANADA

Misijonska pot dr. Kolariča CM, slovenskega dušnega pastirja v Kanadi, je bila namenjena obisku Slovencev, ki živijo izven Toronta, da bi tudi ti mogli v duhovni obnovi pripraviti svoje duše za Veliko noč. Tako je bil v Montrealu, kjer je bilo prišlo okoli 100 ljudi. Nato je šel v Guelf, kjer se je zbralo približno 30 ljudi, nekaj jih je bilo tudi iz okolice. Obiskal je tudi rudarsko središče Norando, kjer živi 96 Slovencev, med njimi 20 družin staronaseljencev in 25 mož ter fantov, ki so prišli pred meseci v Kanado.

Vsi naseljenci izven večjih središč čutijo osamljenost ter želijo priti k strnjeni skupini v Toronto. Pa tudi delo je ponekod zunaj sezonsko in so kot farmerski delavci pozimi brezposelni.

Zadnje čase se med rojaki v svetu veliko govori: "Slovenci v Kanadi bodo zidali cer-

kev." Naj nekoliko razložim, kaj prav za prav na stvari je. Ze v lanskem novembru se je na sestanku društva najsvetejšega Imena sprožila misel, da bi si sezidali svojo lastno cerkev in cerkveno dvorano. Ta misel je bila ponovno sprožena na prvem prosvetnem večeru koncem novembra ter bila sprejeta z velikim navdušenjem. Dogovorjeno je bilo, da se skliče sestanek vseh Slovencev, živečih v mestu Toronto in njegovi bližini, tako starih kot novih naseljencev. Do tega skupnega sestanka je prišlo v začetku marca letošnjega leta. Na sestanku je bil izvoljen odbor, katerega skrb je, da zbere skupaj denarna sredstva za nakup ali graditev cerkve in dvorane. (Tukaj je večkrat tudi kakšna protestantska cerkev na prodaj.) Ta odbor se je nato predstavil tukajšnjemu kardinalu in mu razložil naše želje. Kardinal je bil nad vse vesel naše podjetnosti, pa tudi dal svoje nasvete in blagoslov za začetno delo. Na drugem skupnem sestanku, ki ga je sklical ta cerkveni odbor, pa so bila predložena pravila odbora in pa posebne karte, na katere se vsak podpiše ter napiše vsoto denarja, ki bi jo v toliko in toliko časa prispeval za gradnjo oziroma nakup cerkve in dvorane.

Velika večina novonaseljenih rojakov je to akcijo z velikim navdušenjem sprejela, zavedajoč se, da je razcvet slovenske skupnosti v mestu Torontu mogoč le tedaj, ako bomo imeli skupni lastni dom, kjer se bomo zbirali ter dobivali duhovno in kulturno hrano.

MOJ KRIŽ

Pred mano morje valovi,
spomine mi na dom budi,
na zlato sončno dobo cvetja,
na dneve upanja in petja,
ko vfl piščalke sem na paši,
vesele pesmi s ptički pel,
pil radost v domovini naši,
na zemlji pravi raj imel.

Mladost se zlila v večnost je,
tujina zdaj objema me;
ostali le so mi spomini,
ki sem nabral jih v domovini.
V spominih mojih, domovina,
kot lepa pravljica živiš,
trpljenje tvoje, bolečina
je tudi moj največji križ.

Odslej bom nosil križ s teboj
in ljubil, branil narod svoj;
kot cvet te varoval bom slane
in celil tvoje srčne rane.
Ko po trpljenju zažarela
ti nove dobe bo pomlad,
z menoj boš zmagoslavno pela,
Marlja, pesem naših trat.

Gregor Mali

VSEBINA JULIJSKE ŠTEVILKE

VSEBINA:	Stran:	VSEBINA:	Stran:
Naslovna slika: Aljažev dom v Vratih s Triglavom	385	Oče velikih jezer (Janko)	420
Pomen duhovništva in redovništva v Cerkvi (Odar)	386	V Indiji molijo slovensko tro molitve	421
Evangelist (Silvin Sardenko)	395	Vsaj najmanj tudi v dejanju (L.L.C.M.)	422
Borba za osvoboditev (Škof dr. Gregorij Rožman)	396	Svetovni prvak	423
Ob stoletnici rojstva (Vodeb)	400	Poklicni nogometaš	424
Romanje gospoda Antona (Zemlak) ..	402	Starši in otroci (Pij XII.)	425
Zanimivo pismo (Odar)	404	Kako priljubiš otroku dom (Hanzelič)	428
Dan (Budnik)	408	Ustnice so suhe (Srebrnič)	431
Papeške smernice za gradnjo Cerkve (Sodja CM)	410	Žena in javnost (Ahčič)	432
Kitajski misijonarji vztrajajo in delajo (Prebil CM)	414	V boju s fanti na vasi (Kk)	434
Kratek pogled v Baragovo življenje (M. B.)	417	Mama pripoveduje o svetem letu (Mali)	436
Premišljevanje (Igor)	419	Nosite Boga v svojem srcu (M.)	437
		Otroški poljub (Mernik)	438
		Deset vprašanj	438
		Šola mladih ugankarjev (Radoš)	439
		Iz zasužnjene domovine	440
		Med rejaki v svobodi	441
		Naši bogoslovci na počitnicah (—ž—)	442
		Moj križ (Mali)	447

VSEM CENJENIM NAROČNIKOM

To in naslednje številke DŽ pošljemo samo tistim naročnikom v Argentini, ki imajo poravnano (ali na kak drug način urejeno) naročnino vsaj za prvo polletje 1950.

Julijsko številko bomo zamudnikom poslali, kakor hitro nam nakažejo vsaj polletno naročnino!

Kdor pa do 20. julija svoje naročnine še vedno ne bo imel urejene, ga bomo morali črtati iz seznama naročnikov.

Tisti, ki ste za prvo polletje že plačali, in vsi izven Argentine bivajoči naročniki ste lepo naprošeni, da plačate še preostalo naročnino čim prej.

Vse pa prosimo, da prispevajo kaj v Tiskovni sklad "Duh. življenja". Tisk se je z mesecem junijem podražil za najmanj 30 odstotkov. Naročnina sicer ne bo zvišana. A če hočemo "zvoziti" do konca leta, potrebujemo pomoči velikodušnih naročnikov. Prispevajte v Tiskovni sklad DŽ!

"La Vida Espiritual" — "Duhovno življenje" je slovenski duhovni mesečnik, ki ga izdaja konzorcij. — Uredništvo in uprava: Víctor Martínez 50, Buenos Aires, Argentina. — Za izdajatelja, uredništvo in upravo: Ladislav Lenček CM. — Naročnina: Za Argentino polletna 20 pesov; za inozemstvo letna: USA 7 dolarjev; Kanada 8 dolarjev; Anglija 5 USA dolarjev; Čile 300 čilskih pesov; Italija 2000 lir; Francija 1000 frankov; Avstrija 50 šilingov.

ARGENTINO
CORREO
Suc. 19

TARIFA
REDUCIDA

Concesión
No. 2560